

سالروز شهادت امام رضا(ع) (رئیه روایتی)
روز زیارتی مخصوص ثامن الحجج(ع)

SHAHRARANEWS.IR

۳۱

۲۳ شهریور ۱۴۰۴

۵۲ صفحه: ۴۱ صفحه روزنامه + ۲۰۰ صفحه کوله پشتی

۱۴۰۴

۶۰ صفحه شهرزاد محله | شماره ۷۰۰۰ تومان

شماره ۲۴۰
کوله‌پشتی
منتشر شد

یادداشت

اهدای عضو: نماد
همدلی، گذشت و
رشد اجتماعی

ابراهیم خالقی
مسئول واحد فراهم‌آوری
اعضای پیوندی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

هر سال، سی و یکم اردیبهشت، روز ملی اهدای عضو، فرصتی مغتنم برای بازاندیشی درباره انسان دوستی و مسئولیت اجتماعی در جامعه ماست، اما تحقق این ارزش والا فقط با برگزاری مراسم و یادبود ممکن نیست، بلکه مستلزم سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در سطح کلان و حرکت جدی برای ارتقای فرهنگ اهدای عضو است. مسئولان حوزه سلامت و کارگزاران اجتماعی، محور اصلی این جریان را بر دو رکن استوار کرده‌اند: نخست، فرهنگ‌سازی عمیق در جامعه و دوم، سامان‌دهی فرایند شناسایی و جلب رضایت برای اهدای عضو. این دو گام در کنار هم، مسیری را پدید آورده‌اند که امروز می‌تواند منشأ امید برای صدها و شاید هزاران بیمار در انتظار پیوند باشد. فرهنگ‌سازی، با آگاهی‌رسانی رسانه‌ها و نهاد‌های مسئول آغاز شد و امروز به نقطه‌ای رسیده که جامعه بیش از پیش از اهمیت اهدای عضو باخبر است. بی‌شک، اطلاع‌رسانی درباره مرگ مغزی و روایت‌های واقعی از نجات بیماران با پیوند عضو، اثر شگرفی بر نگرش جامعه داشته است. نقطه عطف این جریان، اخذ مجوز شرعی از امام خمینی (ره) در دهه ۶۰ و پس از آن، تصویب قانون اهدای عضو در سال ۱۳۷۹ بود، اتفاقی که به این جنبش انسان‌دوستانه، مشروعیت و رسمیت بخشید. با این حال، جامعه فقط با قانون‌گذاری به مقصد نمی‌رسد، بلکه باید زیرساخت‌های اجرایی لازم را نیز فراهم آورد. در همین راستا، طی سال‌های اخیر، بیمارستان‌ها با تشکیل تیم‌های تخصصی شناسایی و گفت‌وگو با خانواده بیمار، مرگ مغزی تلاش کردند فرایند اهدای عضو را عملیاتی‌تر کنند. جلب رضایت خانواده‌ها نیازمند مهارت و آموزش است؛ موضوعی که نظام سلامت کشور به آن توجه ویژه‌ای نشان داده و مأموریت خطیری را برای تیم‌های مصاحبه‌گر تعریف کرده است. ثمره این اقدامات را در برخی استان‌های پیشرو به خوبی می‌توان دید. برای نمونه، پس از دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز و ایران، دانشگاه علوم پزشکی مشهد رتبه سوم را کسب کرده و سهم چشمگیری در نجات جان بیماران ایفا کرده است. این موفقیت نتیجه همراهی رسانه‌ها و خانواده‌های نوع‌دوست و کادر درمان دلسوز است که اهدای عضو را به اصلی مهم در فرهنگ بومی خود بدل کرده‌اند. اهمیت این مسیر زمانی بیشتر درک می‌شود که به وضعیت بیماران چشم‌انتظار بنگریم؛ افرادی که هیچ امیدی جز دریافت یک عضو سالم ندارند. بیماری‌های قلبی، کلیوی، ربوی و کبدی، سالانه جان هزاران نفر را تهدید می‌کند و هر روز، خانواده‌هایی با نگرانی و اضطراب، چشم‌انتظار یک معجزه‌اند. اهدای عضو نه تنها ادامه زندگی را به بیماران، بلکه امید و آرامش را به خانواده‌هایشان بازمی‌گرداند...

رهبر معظم انقلاب با برشمردن خصوصیات شهید رئیسی ترسیم کردند

سیمای کارگزار انقلابی در مکتب تربیتی امام

۲

عکس: Leader.ir

برای اولین بار در کشور و با مشارکت مدیریت شهری مشهد صورت می‌گیرد

سامان‌دهی املاک قولنامه‌ای

۳

از آزادسازی بستان تا خرّمشهر
داستان مردی که نامش
بر یک خیابان ماند
خادم الشریعه
قهرمان ۲۳ ساله
چزابه
محله ۱۰۹

پارک خودروها در پیاده‌روهای
بولوار معلم، جایی برای تردد شهروندان
نگذاشته است
چراغ قرمز
نمایشگاه‌داران
برای عابران پیاده
محله ۱۲۰

شهردار مشهد عنوان کرد
پویش «قدم نورسیده»
ابتکار مدیریت شهری
برای ترویج فرزندآوری
۳

بررسی شیوه و ادب زیارت امام رضا(ع)
از زبان حجت‌الاسلام والمسلمین رفیعی

به نام امام رضا(ع)
گره‌گشایی کنیم

۱۴

بار اضافه روی دوش صنعت

ناآرایی انرژی، تولیدکنندگان را مجبور
به تامین برق با هزینه گزاف از طریق
دیزل ژنراتورها کرده است

۹

«پرستاری» درگما

روایت پرستاران مشهدی از فشار کاری
اضافه‌کار اجباری و حقوق ناچیز که آن‌ها را
در دوراهی ماندن و رفتن قرار داده است

۱۳

معاون زیارت و گردشگری شهرداری خبر داد

۸ هزار زیارت نیابتی

در قرار زیارت ۳۱ اردیبهشت

۳

گزارشی از تأثیر قطعی برق بر وضعیت
چاپخانه‌ها و صنعت نشر کتاب مشهد

نمایشگاه تمام شد
کتاب‌ها چاپ نشد

۱۰

پیگیری‌های شهرآرا برای پاسخ به مطالبات
ساکنان طبرسی شمالی ۵۸ نتیجه داد

پایان خرداد

پایان مشکلات شهروندان

۴

تهران آیرون

SHAHRARANEWS.IR

اینجا همان جایی است که «خبرخوان» پایش را چندگام فراتر می‌گذارد و «خبردان» می‌شود. در این راستا و برای بازخوانی سریع‌تازه‌ترین رخداد‌های خبری تحلیلی مشهد و ایران «کیوارکد»های روبه‌روی هر یک از گزاره‌های خبری را اسکن کنید.

گزارش ویدئویی از اجرای زنده «بچه مرشد ۲» در مشهد، پویشی برای پاسداشت زبان فارسی

برنامه تلویزیونی «بچه مرشد ۲» با استقبال چشمگیر شهروندان مشهدی، از ۲۵ تا ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۴، در پارک کوهسنگی این شهر به صورت زنده برگزار شد.

ویدئویی از سیلاب‌های شدید در قطب کشاورزی آرزانتین

در پی بارش شدید باران و جاری‌شدن سیل در شمال استان «بونئوس آیرس» در آرزانتین، هزاران نفر از ساکنان منطقه مجبور به ترک خانه‌های خود شدند.

مجموعه پوسترهای «از نوغان تا ورزقان» | نگاهی کوتاه به زندگی‌نامه شهید سید ابراهیم رئیسی

مجموعه پوسترهای «از نوغان تا ورزقان» که نگاهی کوتاه به زندگی شهید جمهور، آیت ا... سید ابراهیم رئیسی، انناخته است، منتشر شد.

اینفوگرافی | تقویت حافظه با چند راهکار طبیعی

در این اینفوگرافی با کارهایی که مغزتان را جوان و متمرکز نگه می‌دارد، آشنا خواهید شد.

اطلاعات بیشتر:
مراجعه به مناطق سیزده گانه
شهرداری مشهد
و تماس با ۱۳۷

امکان تقسیط
تمام بدهی‌های
ساختمانی با
۱۰٪ پیش پرداخت نقدی

روزنامه شهرآرا، پنجشنبه ها منتشر نمی شود

با توجه به ابلاغ استانداری مبنی بر تعطیلی ادارات دولتی در روز پنجشنبه، روزنامه شهرآرا پنجشنبه ها منتشر نمی شود. همچنین لازم به ذکر است که ضمیمه هفتگی شهرآرامحله منطقه ۱۱و ۱۲ چهارشنبه ها وشهرآرا محله ثامن در روز شنبه هر هفته منتشر خواهد شد.

دیدار

آیت... علم الهدی در دهمین نشست هم اندیشی نخیکان:

دستگاه قضایی با فعالیت های ضد جمعیتی برخورد جدی کند

نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی گفت: ما در حوزه پیشگیری، مبارزه و مقابله با افرادی که مشغول فعالیت های ضد جمعیتی هستند، کمبود داریم؛ دستگاه قضایی باید اقدامات پیشگیرانه جدی درباره فعالیت های ضد جمعیتی داشته باشد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دفتر امام جمعه مشهد، آیت... سیداحمد علم الهدی در دهمین نشست هم اندیشی نخیکان با اشاره به بحث جمعیت، اظهار کرد: مشکل ما در مسائل تبلیغی و تبیینی، این است که در یک عرصه خاص درگیری قرار گرفته ایم و در حال جنگ هستیم. وقتی بحث مذاکره غیرمستقیم با آمریکا مطرح است نمی توانیم به موضوعات دیگر بپردازیم؛ بنابراین ما به مسائل فوری و ضروری مشغول تبیین می شویم که باعث عقب ماندن از سایر موضوعات می شود. وی افزود: مسئله جمعیت، یک مسئله حساس جدی زندگی اجتماعی ماست که رهبر معظم انقلاب نیز بر آن تأکید ویژه دارند و دستگاه های حکومتی انصافدار این زمینه مشغول کار و فعالیت هستند. آنچه در حکومت مشکل داریم مربوط به حوزه تنبیه است، ما در حوزه پیشگیری، مبارزه و مقابله با افرادی که مشغول فعالیت های ضد جمعیتی هستند، کمبود داریم؛ متأسفانه در این زمینه تعقیب قانونی قضایی ماکم است. نماینده ولی فقیه در خراسان رضوی با بیان اینکه در زمینه سیاست های تشویقی برای جمعیت، کمبودی نداریم تأکید کرد: امیدواریم عزیزان ما در مؤسسه نفس در این زمینه فعالیت کنند تا دستگاه قضایی ملزم به اقدامات پیشگیرانه و برخورد های مجازات گونه ای در زمینه اقدامات ضد جمعیتی باشند.

خبر

هر هفته دو مدرسه در مشهد افتتاح خواهد شد

ملیحه جهانبخش! آیین افتتاح آموزشگاه رضوی با حضور معاون استاندار و فرماندار مشهد و جمعی از مدیران برگزار شد. در این مراسم فرماندار مشهد با اشاره به اینکه با هم افزایی و هماهنگی به طور میانگین هر هفته یک مدرسه در شهرستان مشهد افتتاح شده است، گفت: با پویایی که رقم خورده و تمهیداتی که اندیشیده شده است، همچنین اهتمام رئیس جمهور به رعایت عدالت در حوزه آموزشی، قطعاً خواهیم توانست افتتاح هفته ای دو مدرسه در شهرستان مشهد را شاهد باشیم. باید این چشم انداز را در نظر داشته باشیم. سید حسن حسینی افزود: در این زمینه از خبران و مسئولان مرتبط درخواست داریم که هر اقدامی لازم است انجام شود تا در شهرستان مشهد با جذب خیر این مهم محقق شود. حسینی تصریح کرد: از این رو می توانیم شعار هر هفته افتتاح یک مدرسه را به افتتاح دو مدرسه در هفته تغییر بدهیم. وی ادامه داد: آموزشگاه شش کلاسه رضوی با اعیان پانصد مترمربع و عرصه ۲۴۰۰ مترمربع و با اعتبار ۷ میلیارد تومان افتتاح شده است. خیران در این پروژه مشارکت ۲۰ درصدی داشته اند.

مدیر کل دفتر خلاقیت و نوآوری

شهری از کسب رتبه اول جشنواره ملی لیگ خلاقیت توسط شهرداری مشهد خبر داد.

به گزارش روابط عمومی معاونت

انسانی"سیدرحمان میرزانیان"ضمن

اشاره به این مطلب گفت : اولین

جشنواره ملی لیگ خلاقیت

شهرداری کلانشهرها که همزمان

با دومین رویداد هفته خلاقیت و

نوآوری شهری با محوریت ارتقای

خدمات شهری، با همکاری مجمع

شهرداران کلانشهرهای کشور

برگزار شد با شناخت نغرات برتر

به کار خود پایان داد .

وی افزود :از شهرداری مشهد

تعداد ۱۸۷ ایده در این جشنواره

ثبت شد و بعد از انجام مراحل

داوری، تعداد ۱۹ مورد در بخش های

مختلف از شهرداری مشهد حائز

رتبه برتر شدند و شهرداری

مشهد با کسب ۵۵ امتیاز رتبه اول را

در بین کلانشهر ها از آن خود کرد

و شهرداری اصفهان و تهران در

جایگاه دوم و سوم قرار گرفتند

شایان ذکر است در این جشنواره

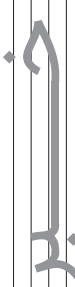
نتایج زیر از شهرداری مشهد

بدست آمد:

۴شنبه
۱۳۹۳
۱۳۳۵
شماره

۵۲

رهبر معظم انقلاب اسلامی، صبح دیروز در دیدار «خانواده های شهید رئیسی و دیگر شهیدان خدمت» و خانواده های شهدای مسئول در دهه های اخیر، هدف اصلی از تجلیل و ستایش شهیدان را تدبیر و درس آموزی خواندند و با تشریح خصوصیات قلبی، زبانی و عملی رئیس جمهور شهید گفتند: رئیسی عزیز، مصداق کامل خصوصیات یک مسئول حکومت الهی بود و باتلاش خستگی ناپذیر به «مردم و به آبرو و عزت و اعتبار ملت» خدمت کرد و این راه و روش برای همه مامسئولان، جوانان و آیندگان درس بزرگی است.

حضرت آیت... خامنه ای همچنین با تذکر به طرف آمریکایی مذاکرات غیرمستقیم برای برهیز از یاهوگویی، تأکید کردند: حرف های آمریکایی ها درباره اینکه اجازه غنی سازی به ایران نمی دهیم، غلط زیادی است و جمهوری اسلامی سیاست و روش خود را در این زمینه دنبال خواهد کرد.

● شهید رئیسی دلی خاشع، زبانی صادق و عملی خستگی ناپذیر داشت

حضرت آیت... خامنه ای دل، زبان و عمل

هر شخصی را سه عنصر اصلی برای شناخت شخصیت او خواندند و افزودند: رئیسی دلی خاشع و ذاکر، زبانی صریح و صادق و عملی خستگی ناپذیر و دائم داشت.

ایشان خشوع، دعا، توسل و انس با پروردگار را در همه دوره های مسئولیتی و غیرمستولیتی از ویژگی های رئیسی عزیز خواندند و افزودند: دل او همچنین لبریز از مهربانی به مردم بود و بدون گله مندی از توقعات یا بدبینی به مردم، مدام نگران ادای وظایف سنگین خود بود، یعنی دلش با خدا و با مردم و دغدغه مند وظایف اسلامی بود.

● صراحت شهید رئیسی در موضع گیری

ایشان زبان شهید رئیسی را در داخل و حتی در عرصه دیپلماسی صریح و صادقانه دانستند و افزودند: رئیسی صریح موضع می گرفت و اجازه نمی داد دشمن این امکان را بیابد که ادعا کند ایران را با تهدید، تطمیع و حيله به پای میز مذاکره آورده است.

● خامنه ای هدف طرف مقابل از

اصرار بر مذاکره مستقیم را القای نوعی تسلیم ایران دانستند و گفتند: شهید رئیسی این اجازه را به آن ها نداد، البته در زمان ایشان مذاکره غیرمستقیم مثل زمان کنونی انجام می شد که به نتیجه نرسید که الان هم گمان نمی کنیم به نتیجه برسد و نمی دانیم چه خواهد شد.

رهبر معظم انقلاب با برشمردن خصوصیات شهید رئیسی ترسیم نمودند:

سیمای کارگزار انقلابی در مکتب تربیتی امام

ناتمام و معطل مانده را خدمات مستقیم و ملموس برای مردم خواندند و افزودند: شهید رئیسی همچنین به آبرو و عزت ملی و اعتبار ملت ایران نیز خدمت کرد و آن را ارتقا داد.

● شهید رئیسی، مایه عزیزی ملت ایران در عرصه بین المللی

حضرت آیت... خامنه ای گزارش مراکز مالی بین المللی از افزایش رشد اقتصادی ایران از نزدیک صفر در ابتدای دولت سیزدهم به نزدیک ۵ درصد در پایان آن را مایه افتخار و عزت ملی و نشان دهنده پیشرفت کشور دانستند و گفتند: سردست گرفتن قرآن با عکس شهید سلیمانی در مجمع عمومی سازمان ملل، از دیگر اقداماتی بود که شهید رئیسی با آن ها ملت ایران را عزیز کرد. ایشان در نوعی جمع بندی از سخنان خود، بازتولید و جلوه گردن نوانیت، روحیه، انگیزه و احساس مسئولیت مسئولان شهید سال های اول انقلاب از جمله همکاران جوان شهید رجایی در منش و رفتار شهید رئیسی و بسیاری از همکاران جوان او را بسیار بارزش و نشان دهنده قدرت انقلاب خواندند و افزودند: تداوم تربیت مردان از خودگذشته و کارآمد به وسیله انقلاب همان فتح الفتوح امام بزرگوار است.

● امتیاز انقلاب اسلامی

حضرت آیت... خامنه ای با اشاره به این واقعیت که شهدای پرواز اردیبهشت در زمان پیروزی انقلاب با جوان و نوجوان بوده یا هنوز متولد نشده بودند، تربیت این جوانان و صداها هزار جوان دیگر در گوشه و کنار کشور را امتیاز انقلاب اسلامی برشمردند و گفتند: این، قدرت انقلاب اسلامی است که می تواند جوان نوزده ساله ای همچون آرمان علی وردی را در امتداد همان خطی بسیج کند که چهل سال قبل، شهید آیت... اشرفی اصفهانی نود ساله در آن راه شهید شد.

● این انقلاب شکست خوردنی نیست

ایشان با تأکید بر اینکه انقلابی برخوردار از چنین قدرت و توان بسیج کنندگی مستمر شکست خوردنی نیست، افزودند: باید قدر این انقلاب، قدرت انسان سازی انقلاب، پیشرفت های ناشی از آن و حرکت عظیم ملت ایران را دانست و از پروردگار برای ادامه آن کمک خواست تا این درس ماندگار ملت ایران، برای بشریت و ملت های دیگر نیز جاری و تثبیت شود.

شهرداری مشهد

رتبه اول جشنواره ملی لیگ خلاقیت کشور را به دست آورد

شهرداری و معماری (کل ایده ها: 22 مورد)			
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه	حوزه محل خدمت
توسعه گری و نوآوری مشارکتی مسکن در محلات هدف باژ آفرینی	محمد هادی درودی – محسن زارع – محسن فخره	4	سازمان عمران و باژ آفرینی فضاهای شهری
تقویت فرایند نظارت	مسعود کارپرتوی – امیر علی آبادی – فریم امیر شیبانی	5	اداره کل نظارت بر ساخت و سازها و کمیسیون های ماده 50

ملی و اقتصادی (کل ایده ها: 35 مورد)			
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه	حوزه محل خدمت
وصول مطالبات دولتی بر اساس تبصره طفول ماده 47 قانون نحوه تقویم ابدیه املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری	مهدی عباس زاده – حمید شادلو – مجت سبف زاده	1	معاونت مالی و پشتیبانی
ایجاد موارض خدمات غیر حضوری	محمد تقی زاده – فاطمه قلناویزی – کامیار سانبی	2	سازمان فناوری
ایجاد مراکز توانمندسازی و کار آفرینی در سکونتگاه های غیر رسمی	فاطمه نورانی – زهرا سالی – ماطفه محمدزاده یزد	3	سازمان باژ آفرینی فضاهای شهری
تعیین مالی مبتنی بر قرارداد (فکتورینگ)	مینا جنتی – سید مجید محمدی مقدم – دانیال آریائزاد	5	اداره کل درآمدهای عمومی

فرهنگی و اجتماعی (کل ایده ها: 62 مورد)			
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه	حوزه محل خدمت
زیارت دانشپن	فهیمة کهن – محمد باقریان – مجتبی علایی	1	سازمان فرهنگی و اجتماعی
برندینگ اجتماع محور بازار سنتی اجتماع محور سیستان و بلوچستانی های مشهد	فاطمه نورانی – زهرا سالی – ماطفه محمدزاده یزد	2	سازمان باژ آفرینی فضاهای شهری
هفته های گردشگری مشهد	زمان مرادزاده – مهدی سائری منش	3	سازمان فرهنگی و اجتماعی
بازی مقابله با بحران	انعام همتی – محمد شهابی مهدی – حبیبعلی معلوم علی آبادی	4	مدیریت بحران
بازارچه های داستان محور، ترکیب تجربه فرید با روایت های فرهنگی و تاریخی و نوستالوژیک	محمد سعید اساسی – غلامرضا عباس زاده – هدایت رهنماییان	5	دفتر خلاقیت و نوآوری شهری – امور نوآوری های فرهنگی، اجتماعی و زیارت

فرصت های درآمدی شهرداری ها (کل ایده ها: 151 مورد)		
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه
"ایجاد سامانه جامع دادههای شهری (Platform Data City) راهکاری نوآورانه برای درآمدزایی پایدار و بهبود مدیریت شهری"	مصطفی روانخواه	2
معاونت مالی و پشتیبانی – مراکز پزشکی شهرداری مشهد		

حمل و نقل (کل ایده ها: 63 مورد)		
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه
طراحی و ساخت سامانه پایلوت خط ایست ایتری جهت نظارت بر حق تقدم عابرین پیاده، مبتنی بر پدیده پاشیدگی نور (Light scattering) در شهرداری مشهد	بهزاد گل رنگسی – علی فغانی – احمد شجاع لانی	1
طرح نوآورانه اصلاح هندسی مسیر پراستناک و زحمتبر ایستگاه پایانی خط یک قطار شهری مشهد – با محوریت ارتقا، خدمات شهرداری و حلقه حلوی شهروندی	سید محمد راستگو – سید نورین مقدم – محمد روف بافت شیرین	5
شرکت بهره برداری قطار شهری مشهد		

برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی (کل ایده ها: 65 مورد)		
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه
سیستم یکپارچه بهره مندی از فضای اقامتی موجود شهرداری ها	محمد سعید اساسی	1
معاونت فرهنگی و معماری، دفتر طرح ها و مطالعات شهری مشهد		
معرفی مدیر روابط نهادی شهرداری مشهد با هدف ...	شرعین علیا	3
راه اندازی پلتفرم گراو فاندینگ شهرداری	سید تقی علوی	4
شهرداری منطقه 11 مشهد – اداره برنامه ریزی		

خدمات شهری (کل ایده ها: 71 مورد)		
عنوان پیشنهاد	پیشنهادهندگان	رتبه
نصب سطله های فلناتیسی (آهن ربا) بر روی خودروهای زیاده بریا جمع آوری فلزات از سطح آسفلت	هیراد رهنماییان	3
سیستم تصفیه فاضلاب هوشمند با استفاده از انرژی تجدیدپذیر و هوش مصنوعی	رضا مجردیهره	5
سازمان پارک ها و فضای سبز		

گزارش خبری

شهردار مشهد با تأکید بر اهمیت موضوع جمعیت، از سیاست های اشتباه دهه های گذشته انتقاد و بر لزوم بازگشت به سبک زندگی

ایرانی اسلامی تأکید کرد.

به گزارش شهرآرانیوز، محمدرضا قلندر شریف در همایش «همه برای ایران جوان» که با محوریت جوانی جمعیت، در تالار شهر مشهد برگزار شد، ضمن گرامیداشت سالروز شهادت شهدای خدمت، به ویژه شهید آیت... رئیس و همراهان وی، به اهمیت موضوع جمعیت و خانواده اشاره و اظهار کرد: متأسفانه گاهی ما زمانی به موضوعاتی ورود می‌کنیم که تبدیل به بحران شده‌اند. وی افزود: موضوع جمعیت نیز از همین دست است. آنچه در دهه ۷۰ با سیاست های کاهش فرزندآوری به شکل گسترده ای تبلیغ و اجرا شد، امروز خود را به عنوان یک چالش جدی برای کشور نشان می‌دهد.

شهردار مشهد ادامه داد: اکنون شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور به مراتب بهتر از دوران سخت دهه ۶۰ است. امکاناتی ها درباره آینده، بسیاری از زوج های جوان را از فرزندآوری باز

می‌دارد.

وی در ادامه با معرفی دو طرح مهم شهرداری مشهد در حوزه خانواده و جمعیت اظهار کرد: طرح «باهم» که ویژه زوج های جوان است، باهدف آموزش های فرهنگی، مشاوره‌ای و تحکیم بنیان خانواده طراحی شده است. خوشبختانه این طرح در سال گذشته منجر به کاهش ۵ درصدی آمار طلاق در مشهد شد. اکنون نیز با رونمایی از پویش «قدم نورسیده»، گام جدیدی برای ترویج فرزندآوری برداشته‌ایم. هدف این پویش، ترغیب و حمایت از همه خانواده‌ها، چه جوان و چه میان سال، برای فرزندآوری است. این طرح با مشارکت دستگاه‌ها، نهاد های فرهنگی، مشاوران آستان قدس رضوی و همراهی مردم اجرایی خواهد شد. این پویش با رویکردی روان شناسانه، دقیق و همراه با نشاط و انگیزه، به دنبال آن است که فضای فرهنگی جامعه را به سمت خانواده های پرجمعیت و سالم سوق دهد. ما باور داریم که با مشارکت مردم، به ویژه جوانان، می‌توانیم آینده ای روشن و جوان برای ایران رقم بزنیم.

پدران در سیاست های جمعیتی فراموش نشوند رئیس کمیسیون بانوان و خانواده شورای اسلامی شهر مشهد نیز با انتقاد از غفلت سیاست گذاران از نقش پدران در طرح های جمعیتی، بر لزوم نگاهی جامع و واقع بینانه به نهاد خانواده در

شهردار مشهد عنوان کرد

پویش «قدم نورسیده»، ابتکار مدیریت شهری برای ترویج فرزندآوری

مشهد، طرحی ویژه برای تقدیر از مادران مشهدی و خانواده های پرجمعیت در نظر گرفته شده و در استان نیز این نگاه در حال نهادینه شدن است. وی گفت: پیشنهاد من به مسئولان استانداری این است که تلاش کنند نشان عالی «مهر مادی» به عنوان یک نماد ملی و افتخارآمیز در کشور تعریف و اجرایی شود.

همه جانبه و واقع بینانه در تدوین و اجرای طرح های حوزه خانواده شد.

وی با بیان اینکه در اجرای طرح های جمعیتی، باید به نقش و نیاز های پدران توجه شود، افزود، در همه طرح هایی که برای ارتقای جمعیت در دست اقدام داریم، باید خانواده ها و به ویژه پدران را هم در نظر بگیریم. آن ها هستند که مسئولیت سنگین مدیریت و برنامه ریزی برای این مسیر را در زندگی برعهده دارند، از این رو، ضروری است که مدیران شهری و مسئولان استانی با فراهم سازی زیرساخت های اجتماعی، خانواده ها را در این مسیر همراهی و حمایت کنند.

نشان عالی «مهر مادی» در کشور اجرایی شود سلیمی با اشاره به سفر خود به ترکمنستان و بررسی الگو های بین المللی در حمایت از خانواده های پرجمعیت، تصریح کرد: در کشور ترکمنستان، برای خانواده هایی که بیش از هشت فرزند داشتند، امکاناتی مانند واگذاری آپارتمان، اعطای نشان

عالی «مهر مادی» و حمایت های اجتماعی گسترده در نظر گرفته شده بود. ما نیز باید با الهام گرفتن از این الگو ها، در سطح دولت و حاکمیت به چنین دغدغه هایی نگاه جدی تری داشته باشیم. وی افزود: اکنون در شورای اسلامی شهر

سیاست های افزایش جمعیت تأکید کرد.

فاطمه سلیمی با تأکید بر نقش اساسی خانواده ها در مدیریت مسائل جمعیتی و اهمیت جایگاه پـسـدران در سیاست گذاری های مرتبط با جمعیت، خواستار نگاه

خدمات مدیریت شهری برای فرزندآوری

سلیمی با اشاره به اقدامات شهرداری در حوزه فرزندآوری افزود: کارگزارن شهرداری راتحت پوشش بیمه تکمیلی قرار دادیم و برای فرزندان سوم به بعد، خدمات بیمه ای رایگان ارائه کردیم. برای دوقلو ها نیز برنامه ریزی جداگانه انجام دادیم. سنگین مدیریت و برنامه ریزی برای این مسیر را در زندگی برعهده دارند، از این رو، ضروری است که مدیران شهری و مسئولان استانی با فراهم سازی زیرساخت های اجتماعی، خانواده ها را در این مسیر همراهی و حمایت کنند.

زنگ خطر پیری جمعیت برای ایران

معاون سیاسی، اجتماعی و امنیتی استاندار خراسان رضوی نیز در این مراسم بر لزوم برنامه ریزی جامع برای مقابله با بحران پیری جمعیت تأکید کرد و گفت: اگر راه، امنیت اقتصادی و

اعتماد عمومی را از تقادد هیم، جامعه به طور طبیعی به سمت فرزندآوری خواهد رفت. محمدعلی نبی پور، به ارائه آمارهایی درباره روند کاهش نرخ جمعیت در کشور پرداخت و گفت: در سال ۱۳۵۱، نرخ جمعیت ایران ۶۰۸ درصد بود. اما این رقم در دهه ۷۰ به ۳۰۶ درصد کاهش یافت. در دهه ۹۰ به حدود ۲ درصد و در دهه ۹۰ به حدود یک درصد رسید، به گونه ای که برخی گزارش ها حاکی از آن

است که هم اکنون این نرخ به زیر یک درصد رسیده است. وی خاطرنشان کرد: این آمار نگران کننده است و اگر این روند ادامه یابد، پیش بینی می شود ایران تا سال ۱۴۳۰ به پیرترین کشور منطقه تبدیل شود. وی با تأکید بر اینکه مسئله جمعیت، مسئله ای جهانی است، بیان کرد: اکنون روندی معکوس در کاهش جمعیت در جریان است که در صورت نداوم، پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و حتی امنیتی خواهد داشت. معاون استاندار خراسان رضوی در ادامه، به سخنان رهبر معظم انقلاب در نخستین جلسه دولت سیزدهم اشاره کرد و افزود: ایشان صراحتا به وزیر بهداشت دستور دادند که مسئله جمعیت را جدی بگیرد. ما قانون جوانی جمعیت را تدوین و تصویب کرده ایم، مشوق های اقتصادی در نظر گرفته ایم و برنامه های تبلیغی و تبیینی مختلفی را اجرا می کنیم. با این حال باید بپذیریم که این اقدامات، به تنهایی کافی نیست. در پایان مراسم، با حضور

برخی مدیران شهری و استانی از طرح «قدم نورسیده» رونمایی شد. این پویش بخشی از تلاش های مدیریت شهری مشهد در راستای تحقق سیاست های کلی جمعیت، حمایت از خانواده و ایجاد شهری جوان و پویاست.

اسناد عادی اشاره می کنند، چون با وضعیت فعلی مشخص نیست که چند بنگاه املاک مجاز فعالیت دارند. چند مباحیه نامه نوشته می شود، یا اتباع خارجی دقیقاً در کدام مناطق در حال خرید ملک هستند و این فقدان آمار خود یک چالش بزرگ برای برنامه ریزی است.

حسین شفیعی گفت: موضوع املاک قولنامه ای به یک چالش مشترک بین دولت، قوه قضائیه و مجلس تبدیل شده بود و در نهایت جمع بندی نهایی این شد که برای ادامه به صورت رسمی و ثبت شده تدوین شود. این موضوع ابتدا با مخالفت شورای نگهبان مواجه شد و سپس به مجمع تشخیص مصلحت نظام رفت و در نهایت، رهبر معظم انقلاب به موضوع ورود و صراحتاً اعلام کردند که نظام باید به سمت اسناد رسمی برود و این موضوع تبدیل به قانون شد. شفیعی ادامه داد: این قانون از ۲ خرداد لازم الاجراست و تأکید دارد که از آن تاریخ به بعد، هیچ فرد یا بنگاهی حق نگارش قرارداد عادی ندارد و باید همه معاملات بر سامانه ثبت رسمی شوند، ضمن اینکه مردم و دولت موظف اند همه اسناد عادی را که قبل از این تاریخ صادر شده اند در این سامانه ثبت کنند و اگر پس از ثبت معارضی پیدا و ادعایی مطرح نشود، سند رسمی صادر خواهد شد.

تشکیل کمیته راهبری اجرای قانون

سرپرست معاونت امور اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری خراسان رضوی در ادامه از تشکیل کمیته راهبری اجرای این قانون در دادگستری استان ها خبر داد و بیان کرد: اکنون در قوه قضائیه، معاون اول به عنوان رئیس کمیته راهبردی اجرای این قانون منصوب شده است و دادگستری های استان ها نیز موظف به نظارت بر حسن اجرای قانون شده اند و مراجع استعلام هم طبق قانون باید به صورت آنی پاسخ بدهند.

شفیعی افزود: از مسئولان شهرداری مشهد تشکر می کنم که اهمیت موضوع املاک قولنامه ای را درک کردند، با جدیت وارد عمل شدند و مشهد به عنوان پایلوت کشوری انتخاب شد و قرار است اقداماتی خاص در این زمینه انجام شود. بخشی از اجرای این قانون به شورای شهر و شهرداری محول شده است و دفتری های بازآفرینی نیز در این راستا همکاری می کنند تا مردم دیگر قولنامه های عادی ننویسند و مسائل مربوط به نقشه برداری و پایانه کار مدیریت شود.

با شورا

اطلاع از نحوه هزینه کرد منابع، حق شهروندان است

رئیس کمیسیون شهرداری و متفرقات اسلامی شهر مشهد

باید تک تک شهروندان بدانند منابعی که در شهرها هزینه می شود، چگونه و برای چه پروژه هایی و با چه مبنایی صرف شده است. این یک مطالبه عمومی و حقی قانونی برای مردم، به ویژه در حوزه شهرداری هاست و روابط عمومی ها وظیفه دارند با گزارش دهی شفاف و دقیق، پاسخگوی این مطالبه باشند. شهرداری ها موظف اند نحوه هزینه کرد وجوهی را که از مردم دریافت می کنند، تشریح کنند و پروژه هایی را که در شهر به سرانجام می رسانند، برای شهروندان تبیین کنند.

خبر

اکران گسترده شهری به مناسبت نخستین

سالگرد شهادت شهدای خدمت

معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد گفت: هم زمان با نخستین سالگرد شهادت آیت... رئیس و همراهان خدمتگزارشان، سیزده ابرپرده در نقاط مختلف شهر از جمله میدان بسیج، راه آهن شهید رئیسی، میدان پرواز، چهارراه احمدآباد، پل سلام، میدان مجیدیه و میدان امام علی^ع نصب شد، همچنین ابرپرده های منقش به تصویر شهید جمهور نیز بر فراز ساختمان های مرکزی شهرداری و منطقه ۴ و منطقه ۱۰ نیز اکران شد.

جاوید کیانی ادامه داد: از دیگر اقدامات انجام شده می توان به نصب بیش از پنجاه کتیبه عرضی از میدان شهید رئیسی تا حرم مطهر رضوی و نیز بیش از پنجاه اکران اطلاع رسانی مراسم بزرگداشت شهدای خدمت در مسیرهای پرتدد شهر اشاره کرد.

اکران ۱۵۰ هزار شهری با تصویر شهید رئیسی

وی افزود: در اقدامی نمادین، بیش از ۱۵۰ اکران در سازه های موقت شهری با تصویر شهید رئیسی و شهدای خدمت، در محورهای اصلی شهر از جمله فرودگاه تا میدان ۱۵ خرداد، میدان ۱۵ خرداد تا حرم مطهر، میدان بسیج تا فلسطین، میدان شهید رئیسی تا میدان شهدا، میدان شهدا تا حرم مطهر، حاشیه میدان شهدا و عرصه های میدان شهدا و میدان شهید رئیسی و سایر مسیرهای منتهی به حرم مطهر نصب شد؛ همچنین قاب های عکس شهدای خدمت در میدان شهید رئیسی جانمایی شده اند. معاون شهردار مشهد تصریح کرد: به منظور گرامیداشت یاد و خاطرات شهدای گران قدر و بازتاب هرچه بیشتر این یادبود، بیش از چهارصد استرابورد و پنجاه بیلبورد شهری در مشهد به تصویر شهدای خدمت مزین شده اند. اکران هادر مترو، تلویزیون های شهری و ال ای دی پورسترها نیز به شکل گسترده و تمام ظرفیت در حال اجراست. این اقدامات با هدف زنده نگه داشتن یاد و آمان شهدای خدمت، خصوصاً آیت... رئیسی و تجلیل از خدمات ارزنده آنان در راستای عزت و پیشرفت کشور انجام شده است.

گزارش خبری

معاون زیارت وگردشگری شهرداری مشهد خبر داد

۸هزار زیارت نیابتی در قرار زیارت ۳۱ اردیبهشت

معاون زیارت وگردشگری شهرداری مشهد از برگزاری پویش «نایب الزیاره» به نیابت از شهدای خدمت و همچنین همه عاشقان امام هشتم در روز زیارتی امام رضا^ع خبر داد.

سید جلیل بامشکی در جمع خبرنگاران گفت: هم زمان با فرارسیدن سالگرد عروج شهید آیت ...، سیدابراهیم رئیسی و یاران همراهمان، در روز ۳۱ اردیبهشت که امسال با ۲۳ ذی القعدة و روز زیارتی امام رضا^ع مصادف شده است واز قضا روز چهارشنبه یعنی روز مخصوص زیارت امام هشتم نیز هست، پویش نایب الزیاره در مشهد اجرا می شود. وی افزود: در پویش نایب الزیاره، زائران و مجاوران آقا در این روز به نیابت از شهدای خدمت یا دیگر شهدا (مانند شهدای غزه، مدافعان حرم، فرماندهان مقاومت و...) یا افراد دیگری که امکان تشرّف به حرم مطهر رضوی را در این ایام ندارند، به زیارت امام رثو^ع مشرف می شوند. بامشکی ادامه داد: این پویش به صورت ملی و بین المللی تعریف شده و هم وطنان و شیفتگان علی بن موسی الرضا^ع از سراسر کشور یا حتی از اقصی نقاط جهان نیز می توانند با ثبت درخواست زیارت نیابتی از طریق ارسال کلمه زیارت به سامانه پیامکی ۱۰۰۰۸۰۸ یا ثبت نام در سایت mizban.mashhad.ir از ثواب زیارت آقا در این روز بهره مند شوند. وی ادامه داد: پیش بینی ۸ هزار زیارت نیابتی در این روز دیده شده و بدین منظور نیز سازوکاری طراحی شده که به ازای هر نفر طالب زیارت، یک زائر در مشهد به حرم مطهر مشرف خواهد شد و به نیابت از متقاضی، زیارت خواهد کرد. معاون زیارت وگردشگری شهرداری مشهد گفت: در روز زیارتی حضرت یعنی ۳۱ اردیبهشت ماه امسال، مسیر خیابان توحید تا حرم مطهر در سمت بست شیرازی، از میدان شهید رئیسی تا حرم مطهر برای تشرّف پیاده زائران، به صورت ویژه فضاآرایی شده و مواصله پذیری نیز برپا می شود و ویژه برنامه ای نیز در عرصه میدان شهدا در ساعت ۱۷ برگزار می شود. وی تصریح کرد: مساجد، هیئات، جلسات خانگی، تشکل های مردمی و... در صورت تمایل به حضور در این رویداد، می توانند از سرویس ایاب وذهاب رایگان بهره مند شوند. عزیزان می توانند برای ثبت نام به آدرس سایت میزبان که در بالاتر ذکر شد، مراجعه کنند و برای هماهنگی و دریافت توضیحات بیشتر به ای دی gharar_e_ziarat یا در اپتا پیام دهند.

در شهر

امروز سرویس دهی مترو رایگان است

داوود همتیان، مدیرعامل شرکت بهره برداری قطار شهری شهرداری مشهد گفت: برابر مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد، در راستای تسهیل حضور زائران و مجاوران در حرم مطهر رضوی، سرویس دهی قطار شهری مشهد امروز چهارشنبه و مصادف با روز زیارتی امام رضا^ع رایگان خواهد بود.

با ما در ارتباط باشید

۳۰۰۰۷۲۸۹ — پیامک

shahraramardom — آیدی روبیکا

۰۹۰۵۴۶۵۸۰۶۰ — شماره ایتا، آی‌کپ و روبیکا

Shahraranews@mashhad.ir — رایانامه

ستون «صدای مردم» روزنامه شهرآرا منتشر کننده پیام‌های مردمی است و صحت آن بر عهده فرستنده پیام است.

حرف مردم

شهرداری

۰۹۱۵۰۰۰۵۲۱ — برای شارژمن‌کارت‌از حساب من‌کسرشد، اما شارژی در کارت‌م نبود.

اباذریان- شهرداری باید کسانی که زباله خود را در روز بیرون می‌گذارند جریمه کند، زیرا این زباله‌ها تا شب در سطح خیابان می‌مانند و گر به‌ها آن راپاره می‌کنند. همین مسئله سبب آلودگی شهری می‌شود.

۰۶۶۸۰۰۰۹۱۵ — برای راهی‌ای از ترافیک سه راهی طرحبه‌شاندیز باید تدبیری اندیشیده شود. اگر آسفالته خیابان فرمانیه مرمت شود به میزان قابل توجهی ترافیک محل مذکور روان خواهد شد.

اتوبوس‌رانی

راه‌چمنی- یک سؤال، هر خط چندتا اتوبوس دارد؟ باینکه گفته‌اند شش تا اتوبوس جدید مشغول کار است، اما مدام اتوبوس‌های کهنه در این مسیر تردد می‌کنند.

۰۶۵۱۰۰۰۹۳۸ — چرا درپایانه‌خواجهریبع در اتوبوس‌های خط ۲۵ بسته است و مردم باید در ایستگاه کلی معطل شوند تا راننده بیاید و در اتوبوس راباز کند؟ لطفاً پیگیری کنید.

قطار شهری

۰۷۵۸۰۰۰۹۳۵ — اگر کسی در مترو با این ازدحام جمعیت و تعداد کم واگن دچار مشکلی شود چه کسی پاسخ‌گوست؟ یکی از شهروندان هنگام سوار شدن به مترو به دلیل ازدحام جمعیت پایش آسیب دید و مجبور به گچ گرفتن شد.

شهرآرا

دادهقانی- از خانم سیرجانی برای پیگیری انجام شده در مورد ستون چراغ برق واقع در آموزگار ۲۷ تشریح می‌کنم.

خواستید انجام شد

ستون «الو ۱۳۷۲» صدای شماس‌ت که به مرکز ارتباطات مردمی شهرداری مشهد رسیده است تا ما به عنوان رسانه شما، آن را به گوش مسئولان برسانیم و از مسئولان خواسته‌هایتان را مطالبه کنیم.

ایزدپناه ۲ دیوشده است. (درخواست جمع آوری) پاسخ ۱۲۷: عوامل معاونت خدمات شهری منطقه ۹ نخاله‌ها را جمع‌آوری کردند.	صندلی ایستگاه اتوبوس در خیابان جمهوری اسلامی، نیش جمهوری اسلامی ۲۴، شکسته شده است. (درخواست رسیدگی و مرمت) پاسخ ۱۲۷: عوامل سازمان اتوبوس رانی صندلی ایستگاه را مرمت کردند.
آسفالته در خیابان آیت ... حدفاصل آیت ... عبادی ۲۳ و ۲۵ حفاری شده ولی مرمت نشده است. (درخواست مرمت نوار حفاری) پاسخ ۱۲۷: عوامل فضای سبز منطقه ۲ آسفالته را مرمت کردند.	آسفالته در بولوار هفتم تیر، حد فاصل هفتم تیر ۴۰ و ۴۲ سرتاسر حفاری شده، ولی مرمت نشده است. (درخواست مرمت نوار حفاری) پاسخ ۱۲۷: عوامل فنی و عمران منطقه ۹ آسفالته را مرمت کردند.
سرعت‌کاه نصب شده در خیابان فردوسی روبه روی درمانگاه شوریده بدون رنگ آمیزی است. (درخواست رنگ آمیزی) پاسخ ۱۲۷: عوامل ترافیک منطقه ۲ سرعت‌کاه را رنگ آمیزی کردند.	ورودی کوچه در خیابان سید مرتضی ۱۶ بدون تابلوست. (درخواست نصب تابلو) پاسخ ۱۲۷: عوامل سازمان فرهنگی و اجتماعی تابلو را نصب کردند.

ادامه یادداشت

... کافی است بدانیم هر اقدام انسان دوستانه‌ای در این زمینه، می‌تواند زندگی چندین نفر را از مرگ نجات دهد و شادی را به کانون خانواده بازگرداند. اگرچه دستاوردهای کشور در سال‌های اخیر چشمگیر بوده و بیش از هشتصد نفر با پیوند عضو به زندگی بازگشته‌اند، اما واقعیت آن است که هنوز چالش‌هایی باقی‌ست؛ از برخی باورهای سنتی گرفته تا نیاز به اصلاح و تسهیل در قوانین و فرایندها. برای برطرف‌کردن این موانع، نقش رسانه‌ها در آگاهی‌بخشی و آموزش عمومی انگار ناپذیر است. اهدای عضو فقط یک حرکت پزشکی نیست، بلکه نماد همدلی، گذشت و رشد اجتماعی است. این فرهنگ اصیل، پلی است میان مرگ و زندگی که هر یک از ما می‌توانیم سهم مؤثری در گسترش آن داشته باشیم. در مسیر ترویج فرهنگ اهدای عضو، قلب‌های بیشتری را به تیش دوباره دعوت کنیم و امید را نه تنها در نگاه بیماران، بلکه در سیمای جامعه‌مان بتابانیم.

شهرآرا

۴شنبه ۱۳۳۳ دی‌ماه ۱۴۰۴ شماره ۴۴۴۵

۰۴ SHAHARANEWS.IR

صدای مردم

گزارش میدانی

خبرنگار

لاله سادات کزوری

از طبرسی شمالی ۵۸ وارد کوچه می‌شویم. بعد از عبور از مدرسه دخترانه دیوارهای کارگاه خط ۲ قطار شهری مشهد کاملاً پیداست. دیوارهای بلندی که هر چه امتداد پیدا می‌کند بر وسعتش اضافه می‌شود و اتفاقاً وسعت چند هکتاری این کارگاه است که امان

شهروندان را بریده است. اهالی محدوده طبرسی شمالی ۵۸ می‌گویند: این کارگاه هم زمان و از سال ۱۳۹۴ با اجرای خط ۲ قطار شهری مشهد به طول ۴٫۵ کیلومتر در این منطقه شروع به کار کرد. اما پس از گذشت سال‌ها هنوز جمع‌آوری نشده و فعال است. ساکنان این محدوده می‌گویند همان اوایل مسئولان این‌گونه بیان کردند که بعد از دو سال کارگاه جمع‌آوری می‌شود. با این‌همه و با گذشت

یک دهه این کارگاه همچنان مهمان ناخوانده ساکنان محله طبرسی است. به گفته ساکنان، وجود این کارگاه سبب شده است تا کوچه‌های متعدد طبرسی شمالی ۵۸ خاکی با عرض کم و باریک باقی‌مانند. نکته دیگر و از همه مهم‌تر ورودی این کوچه است. با توجه به استقرار مدارس و تردد سرویس دانش‌آموزی، این محدوده همیشه با معضل ترافیک دست و پنجه نرم می‌کند. همه این مصائب شهری مختلف سبب می‌شود تا در بازدیدیدی میدانی از نزدیک گلایه‌های شهروندان را جویا شویم.

عرض اندک معبر

فاتحی یکی از شهروندان ساکن در این محله است. او در این باره می‌گوید: عرض معبر ورودی طبرسی شمالی ۵۸ بسیار کم و محدود است. از سوی دیگر مدرسه دخترانه‌ای با جمعیت بالا در همین محدوده قرار دارد. کافی است پایان فعالیت مدرسه سری بزنید. تعداد زیادی سرویس مقابل مدرسه تجمع می‌کنند. با توقف یک سرویس مدرسه، ماشین دیگری از مقابل نمی‌تواند تردد کند و اینجا آغاز ماجراست. او بیان می‌کند: بارها این موضوع را به قطار شهری گوشزد کرده‌ایم، اما هیچ اتفاقی نیفتاده است. شهروند دیگری در این باره به‌قول‌های مسئولان برای کارگاه اشاره دارد و در این باره می‌گوید: آن سال‌های ابتدایی که کارگاه را برقرار کردند قرار بود دو ساله کارگاه جمع‌شود. کارگاه جمع‌که نشد هیچ در مقابل مساحت دیگری رانیز به کارگاه برای وسایل و تجهیزات افزودند. او می‌افزاید: علاوه بر آن مدیران قطار شهری به

ما وعده دادند هم زمان با بازگشایی مدارس کارگاه عقب‌نشین کند. این اتفاق نیز محقق نشد. اواخر سال گذشته که پیگیری کردیم گفتند تا ابتدای سال ۱۴۰۴ کارگاه جمع می‌شود. الان دو ماه از سال جدید نیز می‌گذرد.

وعده بازگشایی

۱۹ اسفند گذشته شهرآرا در گزارشی موضوع عقب‌نشینی و جمع‌آوری کارگاه ساختمانی خط ۲ قطار شهری مشهد را مورد واکاوی قرار داده بود. در آن گزارش مدیر روابط عمومی شرکت قطار شهری مشهد گفته بود که عملیات احداث راهبرسرای خط ۲ مترو در مراحل پایانی خود قرار دارد و در صورت مساعد بودن شرایط جوی، تا پایان سال ۱۴۰۳ عملیات زیرسازی به پایان خواهد رسید و این محدوده برای آسفالته‌تحويل شهرداری منطقه خواهد شد. مصطفی شوشتری در آن تاریخ علت تأخیر در بازگشایی مسیر را کمبود منابع مالی بیان کرده بود.

الوعده‌وفا

مطالبه شهروندان را بار دیگر به گوش مدیر روابط عمومی شرکت قطار شهری مشهد می‌رسانیم. شوشتری درباره جمع‌آوری کارگاه ساختمانی این شرکت بیان می‌کند: ما به وعده خود در قبال شهروندان ساکن در بولوار دوم طبرسی مبنی بر بازگشایی مسیر مسدود شده در طبرسی شمالی ۵۸ عمل کردیم و عقب‌نشینی از فضای مسدودی خیابان را انجام دادیم. مدیر روابط عمومی شرکت قطار شهری مشهد ادامه می‌دهد: این کارگاه قرار نیست از این مکان جمع‌شود اینجا محل دیوی ماست و هنوز ساخت و سازها در حوزه تعمیرگاه‌ها و توقف‌گاه‌های قطار شهری ادامه دارد. بنابراین برنامه‌ای برای جمع‌کردن این مکان وجود ندارد. وی می‌افزاید: به دلیل پلاتکلیفی وضعیت اراضی این محدوده از نظر کاربری، اجرایی شدن طرح‌های شهری نظیر آسفالته، ایجاد فضای سبز و... با چالش روبه‌رو شده است.

شوشتری می‌گوید: در این راستا شرکت قطار شهری مشهد حتی برای آزادسازی بخشی از زمین‌های تملیکی خود نیز اقدام کرد. بدین معنا که بخشی از زمین‌های تملیکی شرکت که هزینه‌اش را پرداخت کرده بودیم (حدود ۸۰ مترمربع) را خودمان در راستای تحقق مطالبه شهروندان آزاد و به محدوده اضافه کردیم.

خبرهای خوب در راه

برای ادامه پیگیری‌ها سراغ معاون فنی و اجرایی شهرداری منطقه ۳ مشهد می‌رویم. حمید مهدوی نیادری این باره می‌گوید: دغدغه مردم برای جمع شدن کامل کارگاه از این محله در قالب فنی بعید است. این کارگاه در مرز منطقه ۳ و ۴ شهرداری مشهد قرار دارد. بعد از طرح مطالبه شهروندان در تاریخ ۱۲ اردیبهشت صحبتی مطرح شد تا لچکی جلو کارگاه آسفالته و طرح ترافیکی آن محل اجرا شود. معاون فنی و اجرایی شهرداری منطقه ۳ مشهد ادامه می‌دهد: قرار شد شرکت قطار شهری این مکان را زیرسازی کند و ما به عنوان شهرداری آن منطقه را آسفالته کنیم. ۲۲ اردیبهشت شرکت قطار شهری مشهد به شهرداری منطقه ۳ اطلاع داد که زیرسازی انجام شده است. مابقی بلافاصله عصر همان روز اکپ فنی را به محل فرستادیم تا رصد کنند و آسفالته کوچه را ظرف دو تا سه روز انجام دهیم. اما صبح روز ۲۳ اردیبهشت، اداره فنی و عمران شهرداری منطقه ۴ مشهد اعلام کرد که منطقه مد نظر طرح ترافیکی مصوب دارد و بهتر است کوچه آسفالته نشود.

معاون فنی و اجرایی شهرداری منطقه ۳ مشهد اظهار می‌کند: آن‌طور که اطلاع پیدا کردیم طرح مصوب آنجا پوشش تایل فرش به همراه اجرای دورگردان و اجرای پیاده‌روسازی دارد. بنابراین به لحاظ فنی و عقلی بهتر است فعلاً آسفالته نشود.

مهدوی نیامی‌افزاید: کوچه‌ها در این محدوده در حوزه‌استحفاظی شهرداری منطقه ۳ است. درحالی‌که پیاده‌رو و خیابان در حوزه اختیارات منطقه ۴

پیگیری‌های شهرآرا برای پاسخ به مطالبات ساکنان طبرسی شمالی ۵۸ نتیجه داد

پایان خرداه، پایان مشکلات کارگاه

است. بنابراین باید کار توافقی و اشتراکی پیش برود.

● **پاسخ به مطالبه شهروندان تا پایان خرداد**
امارتئیس اداره عمران و حمل و نقل شهرداری منطقه ۴ مشهد نیز در این باره می‌گوید: در سال ۱۴۰۳ پروژه اصلاح هندسی بولوار طبرسی شمالی از ابتداتانتهارا در دستوراجرا قرار دادیم. در این باره قراردادی به اعتبار ۸ میلیارد تومان

برای این پروژه تعریف کردیم. احمد وفاکیش بیان می‌کند: بر اساس این قرارداد تمام وسعت بولوار طبرسی باید اصلاح هندسی شود بر همین اساس دسترسی‌های ورودی و خروجی کوچه‌ها نیز اصلاح و به موجب این قرارداد سرعت‌کاه‌ها و دورگردان‌ها نیز خواهد شد.

رئیس اداره عمران و حمل و نقل شهرداری منطقه ۴ مشهد ادامه می‌دهد: بر اساس این پروژه شمالی به ویژه طبرسی شمالی ۵۸ نیز طرح اصلاح هندسی شد و مشخصاً

برای این کوچه با عقب‌نشینی پروژه قطار شهری دسترسی به دورگردان و اتصال به طبرسی شمالی ۵۸ میسر خواهد شد.

او بیان می‌کند: در حال حاضر طرح فعلی (شامل برداشت نقشه بردار) با طرح مصوب مغایرت‌هایی دارد. در این راستا مقرر شد، بعد از ابلاغ طرح تا دو هفته آینده کارا شروع کنیم. رئیس اداره عمران و حمل و نقل شهرداری منطقه ۴ مشهد اظهار می‌کند: تمام پروژه آرام‌سازی و اصلاح هندسی طبرسی شمالی مورد توجه ویژه‌ماست. اما به صورت مشخص باید بیان کنم که محوطه لکه‌مانند داخل طبرسی شمالی ۵۸ تایل فرش خواهد شد.

وفاکیش در ادامه این قول را می‌دهد: به شهروندان وعده می‌دهیم بعد از دریافت طرح، تا پایان خرداد در یک پروژه یک‌ماهه مطالبات شهروندان را پاسخ دهیم.

معاون فنی و اجرایی شهرداری منطقه ۳:

کوچه‌های این محدوده در حوزه استحفاظی شهرداری منطقه ۳ است.

از سوی دیگر پیاده‌رو و خیابان در حوزه اختیارات منطقه ۴ است.

بنابراین باید توافقی و اشتراکی کار پیش برود

مسیر ناقص خط ۵۵، دغدغه ساکنان شهرک شهید رجائی

اتوبوس رانی اعلام کرد: دسترسی ساکنان خیابان پورسینا و شهرک شهید رجایی از میدان مصلی به بولوار قمر بنی‌هاشم^ع و بولوار مصلای شرقی به وسیله خط ۵۰۲ مهیاست و شهروندان می‌توانند با استفاده از خدمات خط ۵۵ به میدان مصلی و سپس به وسیله خط ۵۰۲ به محل‌های درخواستی مراجعه کنند.

حتی ایستگاه‌های اطراف، ناچاریم مسیر زیادی را پیاده‌طی‌کنیم. این پیاده‌روی در فصل سرما یا گرمادشووار است. این شهروندان خواهان بازنگری در مسیر خط ۵۵ و تسهیل تردد درون محله‌ای برای رفاه بیشتر ساکنان هستند.

به دنبال پیگیری پیام شهروند، عباس اتحادی، مدیر روابط عمومی سازمان

خط تنها تا چهارراه ساختمان امتداد دارد و ادامه آن به داخل شهرک اجرا نشده است. مسئله‌ای که سبب بروز مشکلات فراوان برای ساکنان به ویژه سالمندان، دانش‌آموزان و افرادی شده است که توانایی پیاده‌روی طولانی ندارند.

یکی از اهالی می‌گوید: برای دسترسی به بولوار قمر بنی‌هاشم^ع، مصلای شرقی یا

دربین

شهروندان ساکن شهرک شهید رجائی با گلایه از عدم پوشش کامل خط ۵۵ اتوبوس رانی، خواستار ادامه مسیر این خط تا انتهای شهرک شدند. به گفته ساکنان، در حال حاضر این

سیدمهراد امیرکمالی

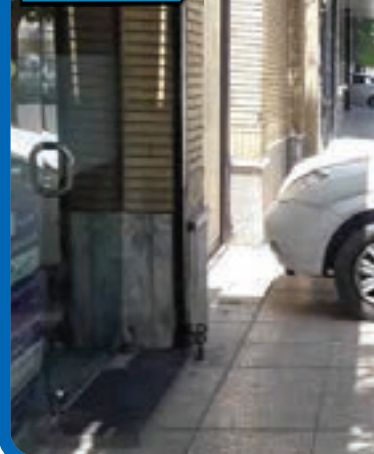
نگاه روز

نسرین اباذریان- یکی نیست بگوید

که پیاده‌رو جای پارک کردن نیست. در کوچه‌های قدیمی و کم‌عرض احمدآباد، مانند بولوار رضا، بولوار ابوذر و حتی طالقانی ماشین‌های زیادی می‌بینیم که راه عبور عابران را بسته‌اند. انگار عابر پیاده را فراموش کرده‌اند.

منطقه ۱

عکس: نافعه‌جاهدی‌شهرآرا

چندتا کارگاه قطار شهری

در پایان مسابقات قهرمانی کشور و انتخابی تیم ملی رقم خورد

۷ مدال در جیب ووشو خراسان

مسابقات ووشو قهرمانی کشور و انتخابی تیم های ملی بزرگ سالان به میزبانی مجموعه ورزشی انقلاب زنجان برگزار شد و در پایان خراسانی ها توانستند به هفت مدال رنگارنگ برسند. این مسابقات با حضور ۳۴ تیم و ۲۵۰ شرکت کننده برگزار شد. خراسانی ها درحالی در این دوره از مسابقات هفت نشان کسب کردند که در پایان و درمجموع نتوانستند روی یکی از سکوهای سگانه بپرند و به ترتیب استان های زنجان، اصفهان و مازندران بودند که عناوین اول تا سوم را از آن خود کردند. باوجوداین، عملکرد برخی ورزشکاران استان در رشته های مختلف نشان های طلا، نقره و برنز را برای آن ها به ارمغان آورد. کسب دو مدال طلا، سه نقره و دو برنز عملکرد بدی برای ووشوئی استان به حساب نمی آید و حالا باید دید کادر فنی تیم های ملی چند نفر را به اردوی تیم ملی دعوت خواهد کرد.

ورزش بانوان

خراسانی های آلیش کار در راه هندوستان

بانوان آلیش کار خراسانی راهی رقابت های آسیایی می شوند. در این مدت بانوان آلیش کار تمرینات خود را با حضور یک مربی و دو ورزشکار از خراسان رضوی پیگیری کردند. درون ۶۵ کیلوگرم رقیه محمودآبادی و در ۷۵+ کیلوگرم عزت قربانی ثانی از خراسان رضوی در ترکیب تیم ملی حضور دارند. دنیا دهنوی نیز سومین خراسانی است که در کادرفنی تیم ملی کشتی زنان حضور دارد.

صعود یک پله ای اشری در رنک جهانی

پینگ پنگ باز مشهد در رنکینگ جهانی یک پله صعود کرد. مهشید اشری، ملی پوش مشهدی، با یک پله صعود در مکان ۲۸ قرار گرفت؛ هرچند جای اشری در رقابت های قهرمانی جهان قطر خالی بود.

میزبانی مشهد از رقابت های انتخابی تیم ملی زنان

مسابقات دوومیدانی بانوان ناشنوای کشور و انتخابی المپیک ۲۰۲۵ زاین، در مشهد برگزار می شود. این رقابت ها روز جمعه در مجموعه ورزشی کوثر مشهد به کار خود پایان می دهد تا تکلیف ورزشکاران اعزامی به زاین مشخص شود. بازی های المپیک ناشنوایان ۲۰۲۵ بانو امسال برگزار خواهد شد. ایران باکاروانی متشکل از ۹۵ ورزشکار در دوازده رشته ورزشی به میدان خواهد رفت.

تقویم ورزش مشهد

سالروز تولد اکبر میثاقیان، سرمربی نامدار فوتبال خراسان که سال ها برای ابومسلم بازی کرد و با این تیم در دوران مربیگری به اوج شهرت رسید. میثاقیان البته بعدتر توانست باتیم های مختلف، افتخارات بزرگی را به دست بیاورد. او چهار بار تیم های لیگ یکی را به لیگ برتر رساند و پنج بار هم توانست تیم هایی را که در آستانه سقوط بودند، چه در لیگ برتر و چه لیگ دسته یک در جدول حفظ کند. میثاقیان در هفتاد و دو سالگی هنوز به کار مربیگری مشغول است.

تاریخ نگاری حضور تیم های مشهدی در مسابقات فوتبال باشگاهی کشور- سال ۱۳۷۸- قسمت سوم

شکست تراکتور مقابل ابومسلم دهنفره

● پیروزی شیرین با گلزنی گلزن جدید مشکی ها، یکشنبه ۷ شهریورماه ۱۳۷۸، در ورزشگاه خانگی شان به مصاف تراکتورسازی تبریز رفتند؛ دیداری که در حضور ۶ هزار تماشاگر به قضاوت مسعود مرادی با کمک منصور صفایی و حسن نوشه ور برگزار شد. بازی با حملات سیاه جامگان آغاز شد و درحالی که برتری نسبی با آن ها بود، این شاگردان محمدحسین ضیایی بودند که دقیقه ۴۰ صاحب گل شدند؛ جایی که داوود رستمی روی یک ضربه خطا از ۲۵ متری توپ را در کنج دروازه صلاح الدین اونق کاشت. میثاقیان نیمه دوم را انتحاری آغاز کرد و هر سه دقیقه خود را تا دقیقه ۵۰ انجام داد که حاصل آن دو گل دقیق ۵۳ و ۵۴ حمید ابراهیمی بود. دو گل کاملاً مشابه، اولی را بخشلی رحیمی سانتر کرد و دومی را رمضان شکری. گل زنی ابراهیمی، نوید یک مهاجم آماده را به مشکی ها داد تا جای خالی گل چشمه را حس نکنند. بعد از این گل، تیریزی ها روی دروازه ابومسلم خیمه زدند؛ اما دفاع مشکی ها، پروتوان و البته کمی هم با چاشنی خشونت، مانع گل زنی حریف شدند. البته ۱۰ دقیقه پایانی بر ابومسلم بسیار سخت گذشت؛ چون حسین الفاطمی و بخشلی رحیمی مصدوم شدند که دومی قادر به ادامه بازی نبود و چون میثاقیان هر سه تعویض

درخشش خراسانی ها در مسابقات بیماران خاص

ورزشکاران خراسان رضوی با کسب دو مدال طلا در مسابقات کشوری بیماران خاص و پیوند اعضا در رامسر خوش درخشیدند. در جریان مسابقات کشوری بیماران خاص و پیوند اعضا که به میزبانی شهرستان رامسر برگزار شد، نمایندگان خراسان رضوی با عملکردی درخشان موفق به کسب دو مدال طلای ارزشمند شدند. امیر بیاتی در رشته بدمینتون و حمید هاشمی در رشته پتانک مدال طلای این دوره از رقابت ها را از آن خود کردند. پیش از این ورزشکاران بانوی خراسانی توانسته بودند در بخش بانوان این مسابقات خوش بدرخشند و نشان های رنگارنگی را در رشته های مختلف به دست بیاورند.

سنتر مشهدی تیم بسکتبال طبیعت اسلامشهر با این تیم در آسیا به روی سکو رفت دبل نایب قهرمانی برای صادقی

معجد صادقی، سنتر تیم بسکتبال طبیعت اسلامشهر، با این تیم به عنوان نایب قهرمانی سوپرلیگ غرب آسیا رسید. صادقی وطبیعت همین چند هفته پیش هم در سوپرلیگ ایران توانسته بودند به نایب قهرمانی دست پیدا کنند. دبل صادقی درحالی رقم خورد که او فصل گذشته باطبیعت، قهرمان ایران شده بود.

گزارشی از رقابت های پرش با اسب قهرمانی خراسان رضوی

هیجان مانتر

را درآورده بود. دبیر هیئت سوارکاری در پاسخ به این پرسش که آیا امسال این سیاست عدالت خواهانه را در دستورکار قرار دادید، اظهار می کند: ما تلاش کردیم مسابقات را به شکلی برگزار کنیم که این عدالت رعایت شود. هر باشگاهی که متقاضی میزبانی برگزاری مسابقات بوده، به ما اعلام کرده است و ما پس از بررسی اینکه آیا این باشگاه شرایط برگزاری را دارد، میزبانی را به آن باشگاه دادیم. وی می افزاید: ما امسال چهار دوره از مسابقات را برگزار کردیم که به ترتیب در باشگاه های ارشاد، سالار خراسان، باشگاه ملی و کاظمیان انجام شده است.

● رقابت پُرشمار

مسابقات سوارکاری پرش با اسب در بخش های مختلف انجام می شود؛ به ویژه که این رقابت ها در رده های سنی مختلف هم برگزار می شود و همین بر هیجان مانتر محل برگزاری مسابقات خواهد افزود. در همین دوره چهارم مسابقات در بخش های مختلف برگزار شد. در این دوره از مسابقات بیش از ۱۵۰ سوارکار در دو روز به رقابت پرداختند. در روز اول نود شرکت کننده در پنج رده تشویقی، یونی P۳، اسب و سوار مبتدی، E و D دوشواری تدریجی با یکدیگر به رقابت پرداختند. در روز دوم نیز شصت ورزشکار در ۵ رده C نونهال، C نوجوانان، O۱ مالکین، B۱ بزرگ سالان و زیاده ایران به مصاف یکدیگر رفتند؛ مسابقاتی که به زعم مقداد عسگری، قهرمان مشهدی که بارها در

را انجام داده بود، به ناچار ابومسلم ۱۰ دقیقه، ده نقره بازی را ادامه داد. البته بازی همراه با مصدومیت رحیمی هم تاوان سنگینی برایش داشت و مجبور شد پس از جراحی پای مصدومش تا نیم فصل خانه نشین شود. درگیری محمد نیک سیرت از ابومسلم با یونس باهنر از تراکتورسازی هم برای هرکدامشان یک کارت داشت. تشویق عبدالجلیل گل چشمه، مهاجم تراکتور، از سوی هواداران ابومسلم نیز نشان داد مشهدی ها هنوز مهاجم ترکمن فضل قبلشان را دوست دارند.

● دومین برد متوالی دهنفره ابومسلم

ابومسلم با روحیه مضاعف از پیروزی مقابل تراکتورسازان، جمعه ۱۹ شهریورماه ۱۳۷۸ در ورزشگاه شهید شیرودی تهران به مصاف سایپا رفت. شاگردان حمید علیدوستی به گمان یک برد آسان در حضور ۳ هزار تماشاگر به مصاف نماینده مشهد رفتند و تا به خود جنجیدند، دو گل در کیسه شان بود. هنوز چهار دقیقه از بازی نگذشته بود که هادی عبدا...زاده، توپ را به قصد یارانش از نزدیکی های خط کرنر ارسال کرد، اما ابراهیم میرمحمدی، مدافع سایپا، با دست توپ را لمس کرد تا داور، فرمان پنالتی بدهد و رمضان شکری، گل زنی کند. شکری با خونسردی تمام با ضربه ای محکم، توپ را خلاف جهت حرکت حرکت محمد محمدی، دروازه بان سایپا زد. دقیقه ۱۰، شوت سرکش هادی عبدا...زاده دور از دستان محمد محمدی به تور بوسه زد تا ابومسلم ۲-۱ بره از حریف صاحب نامش پیش بیفتد. این درحالی بود که دقیقه ۳ و ۷ هم تیرک دروازه سایپا روی ضربات اکبر مختاری و محمد نیک سیرت، لرزیده بود. با فروکش کردن حملات ابومسلم،

سطح کشور هم خوش درخشیده، کیفیتی قابل قبول داشت. عسگری درباره سطح کیفی مسابقات پرش با اسب استان می گوید: استان خراسان همیشه سوارکاران خوبی را در سطح کشور داشته و در این چند دوره مسابقات استان هم که امسال برگزار شده، الحق ووالانصاف همه سوارکاران نامدار استان حضور دارند و توانستند تنور رقابت ها را گرم کنند. وی می افزاید: مسابقات از کیفیت بسیار بالایی برخوردار است و باید گفت همین کیفیت می تواند به افزایش سطح کیفی سوارکاری استان بینجامد. وی یادآور می شود: خدا را شکر همدلی خوبی بین جامعه سوارکاری، هیئت قبلی و جدید به وجود آمده و همه دست به دست هم دادند تا سوارکاری استان در مسیر پیشرفت گام بردارند.

● بهجامانده از آخرین دور سوارکاری پرش با اسب استان چهارمین دوره مسابقات پرش با اسب استان در سال جاری برگزار شد و در رده اسب مبتدی حامد فیوج، در رده سوار مبتدی مهشید ملکوتی، در رده E جواد امامی و در رده یونی P۳ علی بهرمند، مقام های اول را از آن خود کردند. در رده D دوشواری تدریجی جواد امام بر سکوی نخست ایستاد و در C نونهالان علی سلطانی، در رده C نوجوانان امتیذا عباسی، در رده ا مالکین علیرضا قاریان و در رده B۱ بزرگ سالان هانیه نکویی قهرمان شدند. در رده زیاده ایرانی نیز فرید فیلایی بر سکوی نخست ایستاد.

سعید رجبی روی پاس بهروز پرورش خواه و با جاگذاشتن حسن بادامکی، اختلاف را دقیقه ۲۱ به یک رساند. بعد از این گل بازی رنگ خشونت گرفت که مماشات داور باعث تشدید آن شد. در این دقایق مصدومیت عبدا...زاده مهاجم وچه قره دروازه بان ابومسلم، دوتعویض اجباری را در دقایق ۲۲ و ۲۹ به ابومسلم تحمیل کرد تا صلاح الدین اونق و قاسم خادمی جایگزینشان شوند که هر دو هم تا پای جان جنگیدند. دریافت کارت زرد دوم رمضان شکری در دقیقه ۵۹ هم ابومسلم را ده نفره کرد؛ اما جنجندگی و تعصب مثال زدنی ابومسلمی ها در این روز باعث شد تا یک پیروزی شیرین نصیب آن ها شود. البته این بازی با همین نتیجه خاتمه نیافت و دو گل دیگر هم ازخط دروازه هاگذشت. دقیقه ۷۸ پاس خوب علی حنطه به حمید ابراهیمی رسید و درحالی که دفاع سایپا به گمان آفاسیادایستاده بود، سومین گل ابومسلم به ثمر رسید. یک دقیقه بعد هم بهنام ابوالقاسم پور گل دوم سایپا را به ثمر رساند. ۱۰ دقیقه پایانی نارنجی پوشان تهرانی با سانترهای پیایی، قصدگشودن دروازه ابومسلم را داشتند؛ اما هربار دست خالی برگشتند، مهم ترین خطر هم در دقیقه ۷۸ بود که اونق با شجاعتی مثال زدنی توپ را از سه متری دروازه از روی پای ابوالقاسم پور دور کرد. ابومسلم با این پیروزی شش امتیازی شد و در جایگاه ششم قرار گرفت. مسابقات سوارکاری با کمک کریم اصغرزاده و محرم اقبال، داوران این بازی پیرخورد بودند که سعید رجبی، بهروز پرورش خواه و مجتبی تقوی از سایپا را با کارت زرد و رمضان شکری از ابومسلم را با کارت سرخ، جریمه کردند. کمیته انضباطی هم پس از بررسی حوادث این بازی، رمضان شکری را دو جلسه دیگر و ابومسلم را نیز به پرداخت ۵۰۰ هزار ریال محکوم کرد.

نقد ادبی وداستان‌نویسی ایران در گفت‌وگو باحسین آتش‌پرور

اگر نویسنده حرفی نداشته باشد، گم می‌شود

حسین آتش‌پرور منتقد ادبی و یکی از نویسندگان نوگرای معاصر است که آثار داستانی‌اش ویژگی‌های منحصر به فردی دارند؛ از جمله این ویژگی‌ها می‌توان به کاربست خلاقانه مؤلفه‌های بومی زادگاهش در مجموعه داستان‌های «ماهی در باد» و «اندوه» و رمان «خیابان بهار آبی بود» اشاره کرد. او، همچنین، در کتاب «داستان‌های نوشتا» گزینشی از موجودی داستان کوتاه ایرانی در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۴۰۱ با تجربه‌های متفاوت و متنوع در زمان و مکان و موقعیت‌های مختلف و از چند نسل ادبی داشته است.

آتش‌پرور که در کنار داستان‌نویسی به پژوهش و نقد ادبی هم می‌پردازد، دو کتاب جدید را در حوزه نقد و پژوهش در دست انتشار دارد. در ادامه، بخشی از گفت‌وگوی «ایبنا» را با این داستان‌نویس و منتقد درباره وضعیت امروز داستان‌نویسی و نقد ادبی در ایران می‌خوانید.

● گویا دو کتاب جدید در حوزه نقد و پژوهش ادبی تألیف کرده‌اید. لطفاً، درباره آن‌ها توضیح دهید.
بله، دو کتاب که هر دو در حوزه پژوهش و نقد هستند در دست انتشار دارم. یکی نقد شعر و دیگر نقد داستان؛ البته هر دو این‌ها کار امروز نیستند و به مرور زمان به این صورت درآمده‌اند. کتاب اول، «برسد به دست صادق هدایت» و با عنوان فرعی «شعر چگونه به داستان نزدیک می‌شود؟» است. در این کتاب، از دید یک داستان‌نویس و با نگاهی داستانی، با توجه به مهندسی معکوس، به آنالیز اشعار شاعران مختلف و چگونگی نزدیک شدن آن‌ها به شکل و ساخت داستانی پرداخته‌ام. مطالب این کتاب در طی سال‌ها، با مطالعه و بررسی شعرهایی که توجه من را جلب کرده‌اند یا از من خواسته شده درباره آن‌ها مطلبی بنویسم، فراهم شده است. شعر و داستان دو گونه ادبی هستند که بخش مهمی از هویت فرهنگی ما را می‌سازند. سابقه ادبی ما در شعر است و وظیفه قصه و روایت را در گذشته شعر کلاسیک می‌شود دید و شاعران ما این مهم را به عهده داشتند. داستان به صورت جدید بعد از مشروطه، تحت تأثیر مدرنیسم، از اروپا و غرب گرفته شده و عمر صدساله دارد؛ اما، در همین عمر کوتاه، شعر و داستان در کنار هم گام زده و می‌زنند و هرکدام از سازه‌های دیگری استفاده کرده‌اند. به عنوان نمونه، از شعرهایی که در این کتاب آمده «موش و گربه» عبید زاکانی است که شکل و ساخت منسجمی دارد و از بسیاری سازه‌های داستانی استفاده کرده است. برای کتاب دوم هنوز نامی انتخاب نشده، ولی عنوان فرعی آن «نویسندگان جدید ایران» است. در این کتاب، داستان‌های کوتاهی را نقد کرده‌ام که در طی سال‌ها به دلیل نوآوری‌ای که داشته‌اند توجه من را جلب کرده‌اند و اکثر نویسندگانشان جوان‌های ناشناخته یا کمترشناخته شده‌اند.

● به نظر شما، وضعیت ادبیات داستانی امروز، به ویژه آثار نوقلمان، چگونه است؟ آیا نسبت به دهه‌های گذشته بهبود پیدا کرده یا دچار ضعف شده است؟
این مورد به عوامل زیادی بستگی دارد و باید از زوایای گوناگون به آن نگاه کرد. داستان‌هرنویسنده صدای اوست و این صدا باید فرکانس فردیت خودش را داشته باشد که در میان دیگر صداها و حتی تاریخ گم نشود. یکی از مواردی که باید در این نسل آسیب‌شناسی کرد؛ چاپ آسان کتاب، و فضای مجازی است که همه را سوسه می‌کند. باید در انتشار اثر هوشیار بود، چرا که، اگر نویسنده حرفی برای گفتن نداشته باشد، صدایش در میان دیگر صداها گم خواهد شد. امروزه، ما بزرگ‌ترین قیرستان داستان را داریم؛ ممکن است این دیدگاه بدبینانه باشد، اما نمی‌شود به آن اشاره نکرد. هرچند در میان نوقلمان بیشتر است، اما نویسنده قدیم و جدید نمی‌شناسد؛ زیاد دیده‌ایم نویسنده‌ای خودش را به هزار در می‌زند که دیده شود. ۴۰ یا ۴۰۰ کتاب منتشر کرده و بین ما زندگی می‌کند، اما مرده است و دیده نمی‌شود. این نتیجه آسان بودن چاپ است. فردوسی و حافظ در تمام زندگی هرکدام یک کتاب نوشته‌اند و بعد از قرن‌ها هنوز زنده‌اند. نسل جدید در شاهراه جهانی اینترنت جهانی زندگی می‌کند و تجربه‌های خاص خودش را دارد. با تمام این‌ها، خوشحالم که نسل جدید پوست اندازی می‌کند. جهان نگاه و زبان خودش را دارد. بی‌ظیریم یا نه، جوانان امروز با نسل ما قدیمی‌ترها کاملاً متفاوت‌اند و می‌بینیم داستان‌هایشان نیز از زبان کلاسیک و انشاگونه در محتوا و شکل فاصله گرفته است.

● آیا نقد ادبی توانسته بر کیفیت تولید ادبی در حوزه داستان تأثیر بگذارد؟
منتقد، اگر خلاق باشد، بی‌شک، در هدایت و تربیت نویسنده مؤثر است؛ حال ممکن است نقد مکتوب یا شفاهی باشد. از همین رو، تأثیر جلسات نقد رضا برهانی و هوشنگ گلشیری را در تربیت نویسندگان نمی‌توان نادیده گرفت. البته مسئله‌ای نیز در اینجا پیش می‌آید که باید به آن توجه شود. منتقد، وقتی اثری را نقد می‌کند، مطابق دیدگاه و تفکر خودش به آن اثر نگاه می‌کند و در اصل غیرمنصفیم به نویسنده تکلیف می‌کند؛ مثل من باش! و احتمال نادیده گرفتن خلاقیت نویسنده در آن هست. مگر اینکه منتقد کاشف و خلاق باشد و ببیزد که هرکس باید مثل خودش بنویسد. نه به سلیقه دیگری. البته منتقدینی هم هستند که نور به اثر می‌تابانند و دست خواننده را می‌گیرند.

● وضعیت نقد ادبی امروز ایران را در قیاس با گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا جریان‌های تأثیرگذاری در نقد ادبی امروز داریم؟

نقد هم، جدا از بُعد خلاق و هنری آن، ایستا نیست و مثل دیگر علوم رشد می‌کند، و اگر تنوع و رشد عمومی در داستان‌نویسی می‌بینیم، نتیجه همین نقد هاست. از

جریان‌های قوی اثرگذار هم کلاس‌های امثال برهانی و گلشیری را باید نام برد که به ارتقای داستان‌نویسی کمک کرده‌اند.

شماره ۱۰

شماره ۱۰۴ دیماه ۱۳۹۴
شماره ۱۰۴ دیماه ۱۳۹۴

فرهنگ و ادبیات

علی باقریان

پدو گفت پَر دَخته^{۱۱} کن سر ز باد^{۱۲}

که جز مرگ را کس ز مادر نژاد

جهان دار^{۱۳} پیش از تو بسیار بود

که تَخَتِ مهی^{۱۴} را سزاوار بود

فراوان غم و شادمانی شمرد^{۱۵}

برفت و جهان دیگری را سپرد

اگر باره^{۱۶} آهینی به پای^{۱۷}

سپهرت بسپاید^{۱۸} نمائی به جای

۱- پَر دَخته: کوتاه‌شدهٔ «پر داخته»، تهی، خالی.

۲- پَر دخته کن سر ز باد: سر از باد تهی کن، خودبینی و خودخواهی را کنار بگذار.

۳- جهان دار: فرمانروا، پادشاه.

۴- مهی: سروری، شاهی.

۵- شمرد: دید، دریافت، درک کرد.

۶- باره: حصار، دژ.

۷- به پای: از نظر پایداری.

۸- بسپاید: بفرساید، از بین ببرد.

۹- تو را از اوج به زیر خواهد کشید.

رادمنش

قطعی برق، که دارد به روال و امری عادی و روزمره تبدیل می‌شود، توان صنعت چاپ به عنوان یکی از بازوهای اصلی صنعت نشر را نیز گرفته است. علاوه بر خسارت‌های سنگین، اعم از آسیب رساندن به دستگاه‌ها و پررتی کاغذ و رنگ، قطعی برق سبب می‌شود کار چاپ به تأخیر بیفتد و سکنه‌ای در چرخه نشر ایجاد شود. از سوی دیگر، تحمیل شدن هزینه بر چاپخانه دار می‌تواند سبب افزایش بهای چاپ و در نتیجه کتاب هم بشود. برای اینکه مقداری با وضعیت دست‌اندرکاران این حوزه آشنا بشویم، خیلی کوتاه با سه مدیر چاپخانه و یک افسندچی با سابقه گفت‌وگو کرده‌ایم. آن‌ها می‌گویند دستشان به جایی بند نیست، کسی جوابی به آن‌ها نمی‌دهد و تمام خسارت و هزینه ناشی از قطعی و نوسان برق و افت تولید و درآمد فقط به عهده خود چاپخانه دار است.

محمود مافی نژاد، مدیر چاپخانه «مافی»:

● طی دو مرحله، ۵۰۰ میلیون تومان خسارت دیده‌ایم بُرد دستگاه ما حالا دوبار سوخته و حدود ۱۰۰ میلیون تومان خسارت به ما زده است. از طرف دیگر، از کار و زندگی افتاده‌ایم. در چاپخانه ما هجده نفر کار می‌کنند، همه آن‌ها هنوز می‌آیند سر کار و ما تصمیمی برای تعدیل نیرو نگرفته‌ایم. اما سه روز در هفته، یعنی شنبه و دوشنبه و چهارشنبه، به خاطر قطعی برق، دو ساعت بیکار می‌مانند. به طور متوسط، فکر می‌کنم، با هر قطعی برق، علاوه بر خسارات احتمالی مانند سوختن برد دستگاه‌ها یا آسیب رسیدن به آن‌ها یا پررتی کاغذ، حدود ۵ میلیون تومان خسارت و ضرر به ما تحمیل می‌شود. این قطعی‌ها، همچنین، سبب ترافیک کاری و بدقولی‌هایی در تحویل کار به مشتری شده است.

مهدی مختاری، افسندچی چاپخانه «امید»:

● فقط صاحبکار خسارت می‌دهد
من ۲۳ سال است پای دستگاه افست ایستاده‌ام. قطعی برق فیوز یا بردهای دستگاه را می‌سوزاند و، علاوه بر این، کل سیستم رنگ را به هم می‌ریزد. تا وقتی بخواهیم دستگاه را به حالت اولیه برگردانیم، ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ برگ اختلاف رنگ داریم که یک جورهایی باطله است، و این فقط با یک نوسان برق اتفاق می‌افتد. قطعی و نوسان برق شوک بدی به دستگاه‌ها می‌دهد و سوختن برد‌ها هزینه سنگینی دارد. بارها اتفاق افتاده که برد‌های دستگاه ما سوخته است. وقتی دستگاه روی دور ۱۰ هزار کار می‌کند و برق به یک باره قطع شود، زمان دستگاه به هم می‌ریزد. برگشتن به حالت اولیه خودش معضل بزرگی است. علاوه بر این، سبب تأخیر در کار و بدقولی در تحویل سفارش هم می‌شود. مهندس برقی که باید برای تعمیر بیاید هر

دفعه ۴-۵ میلیون تومان از ما می‌گیرد؛ و الا ن هفته‌ای یک بار را می‌آید. هیچ کدام از این خسارت‌ها را هم هیچ کجا برعهده نمی‌گیرد و جواب‌گو نیست و هزینه فقط بر دوش صاحبکار است.

مصطفی نیکزاد، مدیر چاپخانه «البرز»:

● می‌گویند همین‌ا است که هست
در چاپخانه‌ها، کارها تخصصی و دستگاه‌ها همه سنگین است و وابستگی شدیدی به برق هست. برق، بعضی وقت‌ها، نامشخص قطع می‌شود، و در این مواقع، بعضی وقت‌ها که دستگاه با سرعت بالا در حال کار است، قطعی ناگهانی برق سبب آسیب دیدن دستگاه‌ها می‌شود. از طرف دیگر، وقتی برق قطع می‌شود، کارگر بیکار می‌ماند و کارها عقب می‌افتد. الان هم هزینه‌هایمان بالا رفته و هم درآمد‌هایمان به شدت کم شده است. هر جا هم که رنگ می‌زنیم، کسی جواب‌گو نیست و می‌گویند همین‌ا است که هست. علاوه بر دستگاه‌ها که آسیب می‌بیند، ضررهای دیگری هم می‌بینیم؛ مثلاً، وقتی دستگاه با سرعت ۷ هزار دور در حال کار است و برق می‌رود، تعدادی کاغذ آسیب می‌بیند و کاغذ باطله می‌شود، که هم خسارت به ما می‌خورد و هم به مشتری. ما حدود ۱۵ نیرو داریم که طبقه‌ا وقتی برق قطع می‌شود بیکار می‌شوند.

قطعی برق خیلی دارد به صنعت آسیب می‌زند. ما کتاب هم چاپ می‌کنیم و قطعی برق سبب تأخیر در تحویل سفارش‌ها هم شده است و نمی‌دانم که این تأخیر چه خسارت یا تأثیری بر ناشر دارد.

جواد خیری، مدیر چاپخانه «دقت»:

● بعضی کارگاه‌ها به سمت تعطیلی می‌روند
ما به طور کامل درگیریم. دو روز در فیدرو برنامه صنعتی هستیم و سه روز هم در برنامه قطع برق خانگی، یعنی دو روز از ۷ صبح تا ۱۲ شب برقمان قطع است و سه روز هم دو تا سه ساعت قطع است. این ما چرا خط تولید ما را کامل از کار انداخته است. ما به خاطر یک سری کارها مجبور شده‌ایم کارگه‌ایمان را شب‌کار کنیم که مقداری کار را پیش ببریم. از طرفی، قطع و نوسان برق سال گذشته ۳-۴ تا از مانیتورها و قسمتی از برد دستگاه چاپمان را سوزاند. همچنین، چون دستگاه‌هایمان المنتی است، وقتی برق می‌رود، تا زمانی که دوباره وصل شود، ۲-۳ ساعت طول می‌کشد تا دوباره گرم شوند. یک روزهایی نشریه داریم و برای چاپ زمان مشخص و محدودی داریم؛ وقتی با اداره برق تماس می‌گیریم و می‌گوییم برق ما رایک روز دیگر قطع کنید، به هیچ عنوان تلفن جواب نمی‌دهند. حتی برای نمایشگاه کتاب رنگ زدیم و گفتیم ما در یحث چاپ کتاب در شرق کشور چاپخانه بزرگی هستیم و، اگر می‌شود، امکانی بگذارید که قطع برق ما یک روز عقب بیفتد تا کتاب‌هایمان به نمایشگاه کتاب برسد. جواب سریالاً دادند و گفتند: «اصلاً برایمان مهم نیست که چاپ کتاب باشد یا چیز دیگری.» ما هنوز کتاب داریم که مال نمایشگاه کتاب است. نمایشگاه تمام شد، ولی هنوز کتاب‌ها دست ماست. از یک یادو ناشر هم نیست؛ شاید کارهای ۱۰ ناشر باشد. بعضی از این‌ها کتاب‌های چاپ اول است.

من عکس از صفحه گوشی‌ام گرفته‌ام که برای یک

گزارشی از تأثیر قطعی برق بر وضعیت چاپخانه‌ها و صنعت نشر کتاب مشهد

نمایشگاه تمام شد، کتاب‌ها چاپ نشد

عکس مصطفی نیکزاد

بار وصل شدن به قسمت مدیریت مصرف اداره برق ۶۷ بار رنگ زده‌ام. روزی بوده که چهار ساعت پای تلفن نشسته‌ام که توانسته‌ام ارتباط بگیرم تا ببرسم برق ما که قطع است در برنامه شبکه خانگی است یا صنعتی و مشکل کجاست. متأسفانه، تلفن را هم که برمی‌دارند جواب درستی نمی‌دهند. به راحتی، سه ساعت باید تلفن دست باشد تا بتوانی ارتباط برقرار کنی. تلفن را هم که برمی‌دارند، می‌گویند دور شرکت برق را خط بکشید و بروید سراغ زنراتور و فکر کنید برق نیست. اگر به اتفاقات برق رنگ بزنید، آدم‌های با شخصیت و باادبی هستند و جواب‌گو هستند، اما پاسخ‌گویی در بخش مدیریت مصرف خیلی بد است و اذیت می‌کنند. حالا شما فقط می‌خواهید ببینید برقتان تا کی قطع است. حتی نامه هم بریم، اما جواب ندادند و گفتند: «بروید خودتان برقتان را با زنراتور یا هر طور که می‌توانید تأمین کنید.» ضربه‌ای که به ما وارد می‌شود این قدر سنگین است که بعضی کارگاه‌ها به سمت تعطیلی می‌روند. کسی که اجاره می‌دهد و کارگر دارد، وقتی برقش چندین بار در طول هفته قطع می‌شود، دیگر چطور می‌تواند اجاره و حقوق کارگر پرداخت کند؟ ما ۱۰ کارگر داریم. هر روز قطعی برق به راحتی بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان به ما ضرر می‌زند. اگر خسارتی هم در اثر قطعی برق به ما وارد شود، کسی جواب نمی‌دهد. سال گذشته، بالغ بر یک میلیارد تومان خسارت خوردیم که هنوز نتوانسته‌ایم مانیتورها و دستگاه‌هایی که سوخته‌ا تهیه کنیم و دو دستگاه ما همین طور مانده است.

نشست خبری جایزه ادبی داستان کوتاه «هشت» برگزار شد

داستان، شروع جریان جشنواره جهانی «هشت»

رتبه دوم: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و نیم‌سکه بهار آزادی
رتبه سوم: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و ربع‌سکه بهار آزادی
دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ ۱۰ میلیون تومان

جایزه بهترین ایده پردازی

دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ ۱۰ میلیون تومان

جایزه بهترین طرح داستانی

دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مبلغ ۱۰ میلیون تومان

جایزه ویژه قلم جوان (شرکت‌کنندگان تا ۲۵ سال)
رتبه اول: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و نیم‌سکه بهار آزادی

رتبه دوم: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و ربع‌سکه بهار آزادی
برگزاری کارگاه تخصصی با استادان برجسته‌کشوری برای ۱۵ نفر برتر
علاقه‌مندان، برای آشنایی بیشتر با این جشنواره، مقررات شرکت در آن و ارسال آثار، می‌توانند به وبگاه آن به نشانی net.festival8 مراجعه کنند.

برای همین، جایزه «هشت» رسالت عمده‌اش در این حوزه است. در این دوره هم این جایزه ادبی هشت موضوع دارد که پیرامون انسان، کرامت انسانی، خانواده و هرآنچه مرتبط با رابطه انسان و جامعه است می‌گردد و ذیل سخنان حضرت رضا^ع تعریف می‌شود.»

● محورها و موضوع‌های جشنواره

● جشنواره در هشت محور برگزار می‌شود که عبارت‌اند از: انسان و خدا، سیره انسانی امام رضا^ع، انسان و انسان (دیگردوستی)، انسان و روابط اجتماعی انسان، احساس و عاطفه، انسان و روابط خانوادگی، انسان و شادی و امید، انسان و عدالت‌ورزی.

● داوران

علی خدایی، صادق کریمار، نفیسه مرشدزاده، علی‌اصغر عزتی‌پاک، امیرمهدی حکیمی، احسان عبدی‌پور و الهام فلاح. داوران این دوره از جشنواره داستان کوتاه «هشت» هستند.

● جوایز

رتبه اول: دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و سکه تمام بهار آزادی

در گفت وگو با محمدرضا حمیدی، از معدود بازماندگان نقاشی قهوه‌خانه‌ای کشور، مطرح شد

نقاشی قهوه‌خانه‌ای؛ هنری از یادرفته

رضا میرزاده

گفت‌وگوی روز

بر اساس برداشت‌ها از کتاب‌های «نقاشی ایرانی از دیرباز تا به امروز»، «نقاشی قهوه‌خانه‌ای در دوره قاجار»، «تجسلی شاه‌نامه در نقاشی قهوه‌خانه‌ای»، «نقاشی قهوه‌خانه» و «خیالی‌سازی هنری»، نقاشی قهوه‌خانه‌ای عبارت است از اصطلاحی برای نوعی نقاشی روایی باسوزه‌ای مذهبی یا رزمی و گاهی بزمی‌که هنرمندان مکتب ندیده یا تکنیک رنگ روغن ترسیم کرده‌اند. خاستگاه این هنر، مقارن با دوران جنبش مشروطیت و اواخر دوره قاجار است که در آن سال‌ها، قهوه‌خانه‌ها به یکی از اماکن مهم گسترش آرا و افکار و به قول علمای علوم ارتباطات، به محل شکل‌گیری افکار عمومی مبدل شده بودند. مسیر این نوع نقاشی را که پدیده‌ای منحصر به فرد در هنر معاصر ایران است و از نظر جامعه‌شناسی، فرهنگی و زیبایی‌شناسی دارای اهمیت است، هنرمند فقید، کاشیگر و کاشی نگار، علیرضا قوللرآقاسی، آغاز کرد و با همه فراز و نشیب‌ها تا به امروز ادامه یافته‌است؛ هرچند از میان معدود هنرمندان مروج این نوع نقاشی، به اندازه کمتر از انگشتان یک دست باقی‌مانده و ضروری است سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران حوزه فرهنگ و هنر، به این موضوع توجه کنند.

به تازگی و هم‌زمان با دهه کرامت امسال، یکی از تابلوهای نقاشی استاد محمدرضا حمیدی، از معدود بازماندگان این هنر اصیل که با موضوع امام رضا^ع کشیده شده‌است، همپای نصب در خانه تاریخی داروغه مشهد به نمایش درآمد. در حاشیه مراسم ویژه این کار و در گفت‌وگو با این استاد هنرمند، برخی ابعاد هنر نقاشی قهوه‌خانه‌ای و هنرمندان خراسانی آن را بررسی کرده ایم.

● نقاشی قهوه‌خانه‌ای چه ویژگی درمقایسه با سایر سبک‌های نقاشی دارد؟
این نقاشی، سبک خاص خود را دارد که به سبک‌های نقاشی اروپایی هیچ شباهتی ندارد. سابقه این سبک نقاشی به اواخر دوره قاجار و اوایل دوره پهلوی اول و شهر تهران بازمی‌گردد. پدر مرحوم حسین قوللرآقاسی، کارگاهی داشته که در آن کاشی تولید می‌شده‌است و روی این کاشی‌ها، خط می‌نوشتند و نقاشی می‌کردند و هنوز بعضی نقوش قدیمی «رستم و سهراب» و... که اثر هنر او بوده‌است، بر روی برخی کاشی‌کاری‌های ساختمان‌های قدیمی پیدایم شود. مرحوم حسین قوللرآقاسی، آن نقوش را با همان رنگ‌ها، بر روی بوم نقاشی منتقل می‌کند و کم‌کم این نقاشی بر روی بوم شکل می‌گیرد. نقاشی قهوه‌خانه‌ای چندین ویژگی دارد؛ نخست اینکه دو بعدی است. ازسوی دیگر، بر مبنای تخیل هنرمند از یک اتفاق شکل می‌گیرد و در آن شخصیت پردازی می‌شود. این نقاشی بر مبنای تخیل و برداشت نقاش از برخی صحنه‌های شاه‌نامه فردوسی و نیز روایت‌های کربلا و عاشورا، کشیده و در قهوه‌خانه‌ها نصب می‌شد و نقلان نیز این صحنه‌ها را برای مردم روایت می‌کردند. این طور بگویم که در کار ما معمولا در سه زمینه داستان‌های شاه‌نامه، روایت‌های مذهبی از ائمه^ع و نیز آداب و رسوم فعالیت می‌کنند.

مهم‌ترین افراد فعال در زمینه نقاشی قهوه‌خانه‌ای چه کسانی بوده‌اند؟
مرحوم حسین قوللرآقاسی و مرحوم مدبر، تعدادی شاگرد داشتند که تعداد آن‌ها هم البته زیاد نبود؛ از آن جمله می‌توان به حاج حسن اسماعیل زاده ملقب به چلیپا، حسین همدانی، محمد فراهانی، فتح... قوللرآقاسی و عباس

بلوکی فر اشاره کرد. برادر من، محمد حمیدی، هم آخرین شاگرد مرحوم قوللرآقاسی و تنها مشهدی این جمع بود. همه این بزرگان نقاشی قهوه‌خانه‌ای دعوت حق را لبیک گفته‌اند.
استاد من، برادر مرحوم «محمد حمیدی» بود. او هم نقاشی را پیش مرحوم استاد حسین قوللرآقاسی و مرحوم محمد مدبر فراگرفته بود که پرچم داران نقاشی قهوه‌خانه‌ای بودند.

● هنر نقاشی قهوه‌خانه‌ای در تهران شکل گرفت، چطور شما و برادرانتان به عنوان افرادی ساکن خراسان به سمت این هنر رفتید؟
زادگاه ما پشت بند فریمان است. بیش از هفتاد سال پیش و در دوره پهلوی دوم، برادرم که حدود دوازده سال سن داشته، با مرحوم پدرم اختلاف پیدا می‌کند و به حالت قهر به مشهد می‌آید. اطراف حرم مطهر برای خود بساط کاسبی راه می‌اندازد و برای استراحت و نوشیدن چای هم به قهوه‌خانه می‌رود. چند روزی که به قهوه‌خانه رفت و آمد می‌کند، فردی را می‌بیند که مشغول نقاشی‌است. نقاش، همان مرحوم حسین قوللرآقاسی بوده که برای زیارت و اجرای یکی دو تابلوی سفارشی به مشهد آمده بود. او از نام و نشان برادرم می‌پرسد و برادرم هم موضوع را به او می‌گوید، ضمن اینکه می‌گوید به نقاشی علاقه مند است. مرحوم قوللرآقاسی به همراه برادرم به روستای ما می‌آید و ضمن اشتی دادن برادر و پدرم، از پدرم اجازه می‌گیرد که او را برای آموزش نقاشی به همراه خود به تهران ببرد. پدرم اول مخالف این موضوع بوده‌است، ولی کم‌کم رضایت می‌دهد و برادرم برای چند سال به تهران می‌رود و پیش او

نقاشی را فرامی‌گیرد. با فوت مرحوم قوللرآقاسی، برادرم به مشهد بازمی‌گردد. اما دلیل اینکه هم من جذب نقاشی قهوه‌خانه‌ای شدم، این بود که از کودکی به نقاشی و خطاطی علاقه مند بودم. حدود سال ۱۳۵۰ و زمانی که حدودا یازده سال داشتم، به همراه خانواده پدری در منطقه طلاب مشهد سکونت داشتیم. برادرم روزی من را در حال نقاشی دید و به من پیشنهاد داد که پیش او بروم و نقاشی قهوه‌خانه‌ای را یاد بگیرم. این طور بود که شاگرد برادرم شدم. البته من در دوران کودکی و پیش از نقاشی، قالی بافی را هم فراگرفته بودم. نقشه خوان قالی بودم. سختی کار و سختگیری استاد، باعث شد قالی بافی را رها کنم. بگذریم، چند سالی پیش برادرم شاگردی کردم و کار را فراگرفتم تا اینکه انقلاب شد. بعد از انقلاب، بازار نقاشی کساد بود. سال ۱۳۶۰ برای دوره آموزشی سربازی به بیرجند رفتم. اوایل جنگ بود و این داستان طراحی بتر و این چیزها هم وجود نداشت. کار طراحی تصاویر شهدا و تبلیغات به من سپرده شد. بعد از دوره آموزشی هم برای ادامه خدمت به تهران رفتم و آنجا هم همین کار را انجام می‌دادم. شش ماه آخر را هم به جبهه رفتم و در سریل ذهاب خدمت کردم. بعد از خدمت سربازی به مشهد برگشتم و نقاشی قهوه‌خانه‌ای را ادامه دادم.

● آیا شما در زمینه آموزش این هنر هم اقدامی کردید؟
گرایش شاگردان به این هنر چگونه است؟
از تعداد زیادی شاگرد که برای یادگیری کار پیش من آمده‌اند، معدود افرادی مثل آقای مصیبی بودند که کار را ادامه دادند و آن‌ها هم تهران هستند. متأسفانه در مورد نقاشی قهوه‌خانه‌ای تبلیغ چندانی نشده و این نقاشی برای مردم ناشناخته باقی مانده‌است. اگر این هنر به درستی معرفی و تبلیغ شود، تعداد فعالان در آن بیشتر می‌شود، تنوع کاری و سفارش بیشتری هم برای تولید اثر وجود خواهد داشت. من تنها بازمانده نسل قدیمی نقاشی قهوه‌خانه‌ای هستم، البته برادرم مصطفی هم در این زمینه فعال است و نشان درجه یک هنری دارد. آموزش این کار زمان

می‌برد و به علاقه و توانایی ذهنی فرد برای تولید اثر برمی‌گردد. به نظر من فرد باید چند سال شاگردی کند تا کار را به خوبی یاد بگیرد. شاید با دو یا سه سال کار بتواند کارهای کبّی تولید کند. اما برای آنکه ایده‌ای را خودش بتواند شکل دهد و اجرا کند، شاید به شش تا هفت سال آموزش نیاز داشته باشد. ما قبلا رنگ‌ها را هم خودمان می‌ساختیم. اما اکنون برخی رنگ‌ها را از بازار تهیه می‌کنم.

● به جز اثر اخیر که درباره امام رضا^ع خلق کردید و قرار است در خانه داروغه مشهد نصب شود، اثر دیگری هم با موضوع امام رضا^ع تولید کرده‌اید؟

بله، در زمینه امام رضا^ع تاکنون چندین اثر تولید کرده‌ام. سال ۱۳۸۸ بود که به سفارش جشواره بین المللی امام رضا^ع، تابلوی «سلسله الذهب» را در ابعاد یک و نیم متر در یک متر کار کردم که ثبت ملی شده و الان در مجموعه بنیاد بین المللی امام رضا^ع نصب شده‌است. بعد از آن تابلوی دیگری به ابعاد سه متر در دو متر در جریان برگزاری یک کارگاه هنری در فرهنگ سرای نیاوران کار کردم. در آنجا نمایشگاهی از آثار قدیمی‌تر استادان نقاشی قهوه‌خانه‌ای هم برگزار بود و کتابی از مجموعه نقاشی‌های استادان این حوزه رونمایی شد. این تابلو هم در موزه ملک تهران قرار دارد.

● وضعیت کسب و کار در این هنر چگونه است؟
من کاری به جز نقاشی نداشته‌ام و از همین راه نیز امرار معاش می‌کنم. البته اصل بازار کار ما تهران است. معدود افرادی هستند که در مشهد بخواهند چنین آثاری را خریداری کنند. این آثار هم معمولا به صورت سفارشی تولید می‌شود. نقاشی قهوه‌خانه‌ای هنری رو به فراموشی است و کاری که ما انجام می‌دهیم یک نوع فعالیت فرهنگی است. ما نه برای بازار بلکه برای فرهنگ کشور کار می‌کنیم و به همین دلیل تأکید می‌کنم مسئولان فرهنگی باید به این کار توجه بیشتری نشان دهند.

● آیا شما در زمینه آموزش این هنر هم اقدامی کردید؟
گرایش شاگردان به این هنر چگونه است؟
از تعداد زیادی شاگرد که برای یادگیری کار پیش من آمده‌اند، معدود افرادی مثل آقای مصیبی بودند که کار را ادامه دادند و آن‌ها هم تهران هستند. متأسفانه در مورد نقاشی قهوه‌خانه‌ای تبلیغ چندانی نشده و این نقاشی برای مردم ناشناخته باقی مانده‌است. اگر این هنر به درستی معرفی و تبلیغ شود، تعداد فعالان در آن بیشتر می‌شود، تنوع کاری و سفارش بیشتری هم برای تولید اثر وجود خواهد داشت. من تنها بازمانده نسل قدیمی نقاشی قهوه‌خانه‌ای هستم، البته برادرم مصطفی هم در این زمینه فعال است و آموزش این کار زمان

بیشتر خط ریز کار می‌شود؛ زیرا جلوه خط شکسته در حالت ریز نسبت به خط درشت بسیار بیشتر است. اما می‌توان از خط درشت نیز بهره گرفت و به‌گونه‌ای نیست که به هیچ‌وجه زیبایی نداشته باشد.
وی با بیان اینکه مجموعه حاضر در این نمایشگاه از دو سال پیش شکل گرفته‌است، اظهار کرد: من اشعاری که باعث آرامش می‌شود و می‌توان ارتباط دلی با آن شعر برقرار کرد را انتخاب کردم. نگارش آن‌ها هم به‌صورت حسی از کار درمی‌آید و این حس بیشتر خط ریز کار می‌شود؛ زیرا جلوه خط شکسته در حالت ریز نسبت به خط درشت بسیار بیشتر است. اما می‌توان از خط درشت نیز بهره گرفت و به‌گونه‌ای نیست که به هیچ‌وجه زیبایی نداشته باشد.
وی با بیان اینکه مجموعه حاضر در این نمایشگاه از دو سال پیش شکل گرفته‌است، اظهار کرد: من اشعاری که باعث آرامش می‌شود و می‌توان ارتباط دلی با آن شعر برقرار کرد را انتخاب کردم. نگارش آن‌ها هم به‌صورت حسی از کار درمی‌آید و این حس

ایستگاه خبر

معاون هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی:

جشنواره‌های موسیقی مقامی پیونددهنده اقوام است

معاون هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی در حاشیه اختتامیه دومین رویداد موسیقی مقامی نغمه‌های رضوی که در خواف برگزار شد، در گفت‌وگو با ایسنا، به تأثیر برگزاری چنین مراسمی بر نسل جوان اشاره و اظهار کرد: برگزاری چنین رویدادهایی در مناطق سرحدی، افزون بر پاسداشت فرهنگ و هنر بومی، نقش مهمی در تحکیم پیوندهای قومی، تقویت همدلی و الگوسازی برای نسل جوان دارد.
مجتبی خان قیطاقی با تأکید بر اهمیت این رویداد در خراسان رضوی افزود: سرحدات خراسان، با وجود مردمی شریف، مردودار و وفادار به فرهنگ ایرانی اسلامی، نیازمند توجه بیشتر فرهنگی و هنری هستند و رویدادها و جشنواره‌هایی مانند نغمه‌های رضوی، بستر مناسبی برای ارتقای هم‌بستگی، شناسایی استعدادها و ترویج هنرهای اصیل بومی فراهم می‌آورد.

خان قیطاقی ادامه داد: بی‌تردید توجه به موسیقی بومی و مقامی که ریشه در تاریخ، آیین و اعتقاد مردم دارد، یک سرمایه‌گذاری فرهنگی ارزشمند است.
وی بیان کرد: تکریم استادان پیشکسوت این عرصه نیز علاوه بر قدردانی از زحمات آنان، الگویی برای نسل جوان فراهم می‌کند تا یاد بگیرند احترام به بزرگان را مشق کنند؛ همان‌گونه که پیشکسوتان، حرمت استادان خود را نگاه داشته‌اند.
خان قیطاقی با اشاره به استقبال کم نظیر نسل جدید از موسیقی مقامی گفت: خوشبختانه در سال‌های اخیر شاهد رشد علاقه‌مندی کودکان، نوجوانان و جوانان به موسیقی مقامی بوده‌ایم و این استقبال نه تنها در شاخه‌های مختلف موسیقی اقوام، بلکه در سراسر نواحی استان، بسیار چشمگیر و امیدبخش است. وی اضافه کرد: برگزاری جشنواره و رویدادهایی مانند نغمه‌های رضوی فرصتی برای بروز و کشف استعدادهای جوان در مناطق مختلف است و این آیین‌ها تنها یک گرد‌همایی هنری نیستند، بلکه یک مرور فرهنگی و قوم‌شناختی در سطح استانی و ملی به شمار می‌روند.

معاون هنری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی درباره برنامه‌های آتی این اداره کل گفت: برنامه‌ریزی‌هایی برای تداوم چنین جشنواره‌هایی، هم در سطح ملی و هم استانی، در دستورکار است و از مدیران ادارات فرهنگ و ارشاد در شهرستان‌ها خواسته‌ایم که با برگزاری نشست‌های فرهنگی، هفته‌های فرهنگی و دورهمی‌های هنری، زمینه‌تمرین، آموزش و رشد استعدادها را فراهم کنند تا نوجوانان بتوانند زیر نظر استادان برجسته آموزش ببینند و در آینده، نسل جدید موسیقی مقامی را شکل دهند.

چارسوق هنر

بازیگران جدید به «بوقچی» پیوستند

سریال «بوقچی» به کارگردانی حسن حبیب‌زاده به‌زودی از شبکه ۳ روی آنتن می‌رود. به گزارش خبرگزاری مهر، شهین تسلیمی و امیر غفارمنش، دو بازیگر سینما و تلویزیون، به سریال «بوقچی» پیوستند.

این مجموعه نمایشی به کارگردانی حسن حبیب‌زاده و تهیه‌کنندگی محمد جواد موحّد به‌زودی از شبکه ۳ سیما پخش خواهد شد. پیش از این نیز بیژن امکانیان، حسن پورشیرازی و شهره سلطانی به‌عنوان بازیگران این سریال معرفی شده‌اند. این سریال که به‌زودی از شبکه ۳ سیما پخش خواهد شد، بانگاهی متفاوت به حواشی دنیای فوتبال، روایتگر داستانی تازه در بستر این ورزش پرتعداد است.

هادی حجازی‌فر به سریال سلمان فارسی پیوست

هادی حجازی‌فر، بازیگر سینمای ایران، ظاهرا نامزد نهایی نقش ایوذر در سریال «سلمان فارسی» است و اگر این همکاری به قطعیت برسد، تا چند ماه آینده جلوی دوربین خواهد رفت.

سریال «سلمان فارسی» به‌کارگردانی داوود میرباقری در شهرک غزالی در حال ساخت و تصویربرداری است. گروه همچنان در حال ضبط سکانس‌های مربوط به ایران باستان هستند که دوران نوجوانی و کودکی سلمان فارسی را شامل می‌شود.
باربد شریفیان دوران نوجوانی، امیر رضایی جوانی و علیرضا شجاع‌نوری میان‌سال‌نقش سلمان فارسی را ایفا می‌کنند و سریال در چند فصل ساخته می‌شود.
این سریال از بازیگران شاخصی برای نقش‌های مختلف بهره‌گرفته‌است. فرهاد اصلانی، محمدرضا هدایتی، زنده‌یاد چنگیز جلیلوند، علی دهکردی، حسام منظور، ستاره اسکندری و... بازیگران این سریال پرستاره هستند.

«سلمان فارسی»، پروژه فاخر صداوسیما، با حضور چهره‌های شاخص و توانمند سینما، تئاتر و تلویزیون ساخته می‌شود و مذاکره با بازیگران برای ایفای نقش در این سریال همچنان ادامه دارد. از جمله بازیگرانی که شنیده شده‌است برای حضورشان در سریال با آن‌ها مذاکره و رایزنی شده‌است، هادی حجازی‌فر، بازیگر تئاتر و سینماست که در سال‌های اخیر در فیلم و سریال‌های مختلف خوش درخشیده و برای بازی در نقش ایوذر با او گفت‌وگو شده‌است.

او البته چند ماه دیگر و پس از قطعی شدن حضورش در این سریال، قرار است جلوی دوربین برود و این روزها درگیر پروژه‌های مختلف است.
با این حال نقش ایوذر به او پیشنهاد شده و برای پذیرفتن نقش، فیلم‌نامه را هم خوانده‌است.
انتخاب داوود میرباقری برای نقش‌های کلیدی سریال «سلمان فارسی» تاکنون چهره‌های شاخصی در عرصه بازیگری بوده‌است و می‌توان امید داشت که این سریال در خروجی نهایی به یکی از آثار ماندگار تلویزیون تبدیل شود.

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

شماره ۱۱

عکس: مجید حسینی - مطالب خوارزم

ریحانه موسوی

نمایشگاه آثار خوشنویسی

نگارستان

ملیحه نوزادیان با نام «ناز و نیاز» این روزها در نگارخانه رضوان در حال برگزاری است و تا پنجشنبه یکم خرداد از ساعت ۱۳ تا ۱۷ ادامه دارد. در این نمایشگاه، ۴۵ قاب خوشنویسی به خط شکسته نستعلیق، دیوار نگارخانه را مزین کرده‌است. این آثار شامل آیات قرآن، زیارت عاشورا، اشعار حافظ، اقبال‌لاهوری، خواجه عبدالله انصاری، رهی معیری، عراقی، عطار، شفیعی‌کدکنی، حسین منزوی، هوشنگ ابتهاج، سعدی، فروغی بسطامی، حکیم فردوسی و سیدرضا مؤید است. در آثار نمایشگاه خطوط ریز شکسته نستعلیق بر روی کاغذی کوچک به تصویر درآمده و در دل مقواهایی به رنگ‌های سبز و آبی جا خوش کرده‌است. هنرمند در این آثار کمتر از تذهیب کمک گرفته‌است. ملیحه نوزادیان متولد سال ۱۳۵۸ و هنرجوی دوره استادی است. او خوشنویسی را نزد استادانی همچون قاسم توکلی‌راد، علی‌اکبر رضوانی و محسن توسلی آموخته‌است. متن ورودی نمایشگاه را نیز محسن توسلی نوشته‌است و «فرصت‌های پیش‌رو از آل تا مأمور، نام دارد. نوزادیان در سال ۱۳۹۶ نمایشگاه «طره دوست»، را در نگارخانه

رضوان، «نقش خیال» را در سال ۱۳۹۷ در نگارخانه ارشاد اسلامی کاشمر و «گوهر هفت بحر نور» را در سال ۱۳۹۸ در نگارخانه رضوان موزه حرم مطهر رضوی برگزار کرده‌است. گفت‌وگو ما را با این هنرمند در حاشیه برگزاری این نمایشگاه می‌خوانید،

● مشکلات اقتصادی؛ عامل انصراف هنرمندان از مسیر هنری

ملیحه نوزادیان با اشاره به اینکه نمایشگاه قرار بود سال گذشته برگزار شود، گفت: در خطوط شکسته

تصمیم حیاتی

با گرفتن کارت اهدای عضو، مهم‌ترین وصیتتان را به اطلاع خانواده برسانید

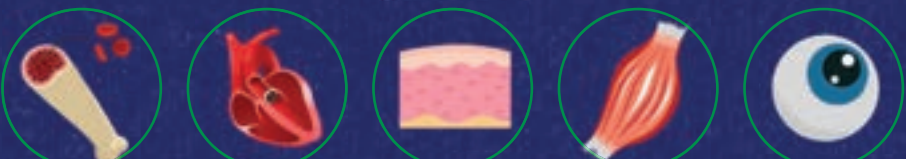
می‌روند. در مطلب امروز که با همراهی دکتر ابراهیم خالقی مسئول واحد فراهم‌آوری اعضای پیوندی دانشگاه علوم پزشکی مشهد تهیه کرده‌ایم می‌خواهیم به این پیراژیم که چرا مهم‌ترین وصیتی که هرکس می‌تواند پیش از مرگش داشته باشد، وصیت به اهدای اعضای در صورت مرگ مغزی و گرفتن کارت اهدای عضو است.

الهام‌ظریفیان آگاهی فاصله بین زندگی و مرگ فقط چند ساعت، چند دقیقه یا حتی چند ثانیه است. اما همین زمان‌ها برای برخی می‌تواند به معنای نجات و فرصت دوباره باشد. میلیون‌ها انسان در انتظار فرصتی برای نجات هستند. اما بسیاری از فرصت‌ها با نگاهی سهل‌انگارانه که مرگ را فقط برای همسایه می‌داند، از دست

اعضا و بافت‌های قابل اهدا

قلب ریه‌ها کبد روده کوچک لوزالمعده کلیه‌ها

قرنیه تاندون پوست دریچه قلب استخوان

- با اهدای قرنیه چشم می‌توان بینایی رایبه فردی که دچار صدمه شدید به چشم شده بازگرداند.
- تاندون و غضروف باعث بازسازی اعضای آسیب دیده مربوط می‌شوند.
- پیوند استخوان می‌تواند مانع قطع عضو در سرطان استخوان شود.
- دریچه قلب برای کودکان با بیماری مادرزادی دریچه‌ای و بزرگ سالان یا دریچه آسیب دیده به‌کار می‌رود.
- پیوند پوست نجات بخش بیماران یا سوختگی شدید است.
- پیوند مغز استخوان تنها درمان ممکن در بعضی از سرطان‌های خون است.
- برخلاف عضو، بافت می‌تواند تا ۲۴ یا حتی ۴۸ ساعت بعد از مرگ فرد، اهدا شود و حتی می‌توان آن را برای مدت‌های طولانی ذخیره کرد.

فرصت طلایی

سن رایج مرگ مغزی در ایران ۲۰ تا ۴۰ سال و علت اصلی مرگ مغزی، ضربه به سر ناشی از تصادفات است. اگر خانواده نتوانند تصمیم به اهدای عضو بگیرند، بعد از چند روز، دیگر ارگانی با قابلیت پیوند وجود ندارد.

اهدای عضو چیست؟

انتقال اعضای یک فرد به فرد دیگر برای نجات زندگی یا بهبود کیفیت زندگی او را اهدای عضو می‌گویند. اهدای عضو می‌تواند از افراد زنده (در مورد کلیه یا اهدای قسمتی از کلیه یا ریه بزرگ سالان به فرزندانشان) یا از افراد مرگ مغزی یا از افراد مرگ قلبی در شرایط خاص و با تجهیزات و تمهیدات ویژه انجام شود.

وضعیت اهدای عضو در ایران و مشهد

۱۶۴

در سال گذشته در دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۱۶۴ بیمار مرگ مغزی ثبت شده و فرایند اهدای عضو صورت گرفته است.

۱۵

اکنون بیش از ۲۵ هزار نفر در کشور نیازمند پیوند عضو هستند و روزانه بین ۷ تا ۱۰ بیمار نیازمند پیوند بر اثر نرسیدن عضو حیاتی جان خود را از دست می‌دهند. هر ساله بین ۱۰ تا ۲۵ درصد بیماران لیست انتظار اعضای مختلف، به دلیل نرسیدن بموقع عضو پیوندی فوت می‌کنند.

۸

آمارهای جهانی نشان می‌دهند از هر ۱۰۰۰ نفر، تنها یکی از آن‌ها به علت مرگ مغزی است. هر فرد مرگ مغزی می‌تواند با اهدای ارگان‌های حیاتی خود جان ۸ تا ۱۰ نفر را از مرگ حتمی نجات داده و با اهدای بافت و نسوج خود تا ۵۳ نفر را از معلولیت رهایی بخشد.

۴۰۰۰

در سال ۱۴۰۰ از جمعیت حدود ۸۴ میلیون نفر در کشور حدود ۸ تا ۸ هزار مرگ مغزی در کشور رخ داده است که از این تعداد، تنها ۲ هزار و ۵۰۰ تا ۴ هزار مورد قابل برداشت و اهدای عضو بوده است.

۱۲٫۲

در سال ۱۴۰۱، تعداد کل اهدای عضو در کشور حدود ۶۱۰ مورد ثبت شده که این رقم نسبت به سال‌های گذشته، نشان دهنده رشد نسبی است. با این حال شاخص PMP (تعداد عملیات اهدای عضو در هر میلیون نفر جمعیت) در همین سال در ایران برابر با ۱۲٫۲ بوده است؛ در حالی که شاخص ایده‌آل برابر با ۴۸٫۷ و رقم قابل قبول در کشورهای توسعه یافته، حدود ۳۰٫۸ است.

۱۶۵۰

از ابتدای فرایند اهدای عضو تا این لحظه ۱۶۵۰ مورد مرگ مغزی داشته‌ایم که اعضای بدن این متوفیان به ۷۱۷۱ بیمار نیازمند، پیوند عضو شده است.

طرح: مجید صالحی / اشورا

۱۰۰ هزار نفر

حدود ۱۰۰ هزار نفر اکنون در استان (مناطق زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد) کارت اهدای عضو دارند.

۷۰ درصد

دانشگاه علوم پزشکی مشهد فرایند رضایت‌گیری را از خانواده‌هایی که عزیزشان دچار مرگ مغزی شده است از سال ۱۳۸۰ آغاز کرده است.

متوسط رضایت خانواده‌ها درباره اهدای اعضای عزیزان مرگ مغزی شده‌شان از حدود ۲۰ درصد در دهه ۸۰ به ۷۰ درصد در سال گذشته رسیده است.

۱۳۸۰

باورهای نادرستی که مانع اهدای عضو می‌شوند

- شده وجود ندارد، امکان بازگشت فرد مرگ مغزی شده نیز وجود ندارد.
- برخی می‌ترسند ظاهر جنازه عزیزشان تغییر کند و مخدوش شود. در حالی که کالبد فرد اهداکننده مثله نمی‌شود بلکه مانند یک عمل قلب باز، بر روی سینه و شکم ایجاد شده، ارگان‌ها برداشته و سپس ترمیم می‌شود. به طوری که در زمان تحویل کالبد عزیز از دست رفته به خانواده، به جز محل بخیه، تغییری در تمامیت آن مشاهده نمی‌شود.
- برخی از اینکه به فروش اعضای بیمار مرگ مغزی شان متهم شوند و مورد قضاوت اقوام و آشنایان قرار گیرند هراس دارند. در حالی که عضو پیوندی به صورت رایگان و به عنوان هدیه به خانواده گیرنده اهدا می‌شود و گیرنده نیز پولی بابت عضو پیوندی پرداخت نمی‌کند. هزینه‌های عمل پیوند از سوی دولت پرداخت می‌شود.
- بزرگ‌ترین باور نادرست در این مواقع این است که خانواده، مرگ مغزی رایبه معنای مرگ کامل نمی‌دانند. در حالی که مرگ مغزی به معنای مرگ قطعی است. برای اثبات مرگ قطعی قانون‌گذار در ایران مراحل را پیش‌بینی کرده است؛ اول اینکه مرگ مغزی بیمار باید از سوی پزشک خود بیمار اعلام شود. بعد از آن چهار پزشک شامل یک جراح اعصاب، یک متخصص مغز و اعصاب، یک متخصص داخلی و یک متخصص بیهوشی که از وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور حکم دارند باید مرگ مغزی را تأیید کنند. مدیرکل پزشکی قانونی یا نماینده اوست.
- اعتقاد به معجزه و بازگشت بیمار، باور نادرست دیگری است که در مورد بیماران مرگ مغزی اغلب از سوی خانواده‌ها وجود دارد. در حالی که در مرگ مغزی مغز به طور کامل از بین می‌رود. بنابراین همان‌طور که امکان بازگشت فرد فوت

بنا بر قانون جمهوری اسلامی ایران، کارت اهدای عضو شرط اصلی اهدای عضو، پس از مرگ مغزی نیست و جلب رضایت از اولیای دم، ضروری است.

کارت اهدای عضو

کارت اهدای عضو نشان دهنده آرزوی قلبی فرد در مورد اهدای اعضای بدنش است. این موضوع می‌تواند تصمیم‌گیری را برای خانواده فرد در آن لحظات حساس آسان‌تر کند.

غریبالگری‌های پیش از اهدا

پس از مرگ مغزی سلامت تک‌تک اعضای بدن از سوی تیم پزشکی به دقت بررسی می‌شود و در صورت نبود مشکل، اهدای اعضایی که عملکرد مناسبی دارند انجام می‌شود. همه اهداکنندگان عضو از نظر ایدز، هپاتیت، ویروس‌های مشابه و بدخیمی‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرند. بیماری‌های عفونی مانند ایدز و بیشتر بدخیمی‌ها مانع از اهدای عضو می‌شوند.

اهدای عضو در مرگ طبیعی

نسوجی مانند قرنیه چشم، دریچه قلب، استخوان و تاندون ۴۸ ساعت بعد از مرگ کامل به صورت طبیعی قابل اهدا هستند. امروزه روشی به نام DCD یا اهدای پس از مرگ قلبی نیز در برخی کشورها رایج شده است که بر اساس این تکنیک می‌توان برخی ارگان‌های افراد مرگ قلبی را نیز با تکنیک‌های خاص و رعایت برخی محدودیت‌ها استفاده کرد.

۴۸ ساعت طلایی

ایلوک: کارلک جاند / آشورا

«پرستاری» در کُما

روایت پرستاران مشهدی از فشار کاری، اضافه کار اجباری و حقوق ناچیز که آن ها را در دوراهی ماندن و رفتن قرار داده است

گزارش روز

مهدیه قمری

پرستاران مشهدی، سنگربانان سلامت در بیمارستان ها، اما گرفتار در چرخه ای از خستگی و فرسودگی . کمبود نیرو، فشار کاری سنگین، حقوقی که تأمین کننده زندگی شان نیست و بی عدالتی های قراردادی، آنان را بر سر دوراهی قرار داده است: ماندن در این مسیر طاقت فرسا یا خروج از حرفه ای که روزگاری باعشق آغازش کرده اند. برخی پشت فرمان تاکسی های اینترنتی نشسته اند، برخی چمدان های مهاجرت را بسته اند و برخی هنوز میان شیفت های طاقت فرسای بیمارستان و دغدغه های زندگی شخصی، در تلاش برای تاب آوردن اند و در حالی که روزه به روز بر تعداد بیماران افزوده می شود، این فرشتگان سفیدپوش با وظایفی بی پایان، در جدالی نابرابر، بار نظام سلامت را بر دوش دارند.

از کار در تاکسی های اینترنتی تا مهاجرت

کمبود پرستار از نگاه بیشتر پرستاران، به معنای فشار کاری بیشتر بر آن هایی است که پای کار مانده اند؛ این موضوع منجر به خستگی و نارضایتی پرستاران شده است؛ به دلیل نداشتن حقوق مناسب، بسیاری از پرستاران یا تصمیم می گیرند با تغییر شغل در مشاغل همچون رانندگی تاکسی های اینترنتی فعالیت کنند یا دغدغه مهاجرت دارند. این سخنان را یکی از پرستاران بیمارستان اکبر به خبرنگار شهرآرا می گوید. از نگاه او که در شیفت های کاری خود باید علاوه بر سنجش سلامت بیماران بستری شده در بیمارستان، به انجام کارهایی همچون ثبت دارو و آزمایش و... بپردازد، شغل پرستاری برایش بیشتر حکم خستگی های چند برابر را دارد تا رضایت از کار. او می گوید پس از ساعت های طولانی و پرمشغله کاری، می خواهد که در خانه، کمی استراحت است. با این حال، همسر و فرزندانش انتظار دارند که با آن ها وقت بگذرانند، بیرون بروند و نقش پدر را به طور کامل ایفا کند. اما خستگی مفرط ناشی از کار، او را از انجام این وظایف خانوادگی باز می دارد و در بسیاری از مواقع، توان پاسخگویی به این انتظارات را ندارند. این پرستار بیمارستان اکبر به تفاوت گذاری ها در نوع قرارداد پرستاران نیز انتقاد دارد و می گوید: ما باید به خاطر کمبود پرستار، فشار کاری زیادی را تحمل کنیم، اما وقتی می بینم از نظر حقوقی، پرستارانی که سابقه کاری کم اما قرارداد تأمین اجتماعی دارند، نسبت به من که سابقه کاری ام زیاد است و قرارداد رسمی با وزارت بهداشت را دارم، حقوقشان بیشتر است، انگیزه کار کردن را از دست می دهم.

فشار کاری زیاد

و کاهش کیفیت خدمات پرستاران

یکی از پرستارانی که در بیمارستان قائم (عج) کار می کند، به تبعات کمبود پرستار در ایام اوج حضور زائران در مشهد ازجمله نوروژ و دهه یایانی ماه صفر اشاره می کند.

به باور او در این ایام، تعداد بیماران افزایش می یابد و کمبود پرستار باعث می شود در این روزها، پرستاران نتوانند کار خود را به درستی انجام دهند و همین موضوع سرآغاز نارضایتی بیماران و خانواده های آن ها می شود. او ادامه می دهد: مسئولان بیمارستان فقط به دنبال انجام کارها از سوی پرستاران هستند و نه تنها برای رفع کمبود پرستار کاری نمی کنند، بلکه برایشان اهمیت ندارد کارها را پرستاران با چه کیفیتی انجام دهند؛ برای آن ها فقط این موضوع اهمیت دارد که کارهای اشاره شده را پرستاران انجام دهند.

وظایف سنگین ناتمام

یکی دیگر از پرپرستاران که در بیمارستان شهید هاشمی نژاد مشغول فعالیت است، با اشاره به اینکه کمبود پرستار باعث شده است به ما در شیفتمان، وظایف بسیاری محول شود، می گوید: ثبت علائم بیمار، کنترل داروها، آزمایش، نهایی کردن وقت جراحی، آماده کردن بیمار برای جراحی، مراقبت های بعد از عمل، تنها بخشی از کارهایی است که پرستاران انجام می دهند.

میانگین پایین

ضریب نسبت پرستار به تخت در بیمارستان های مشهد

در مقایسه با میانگین کشوری

دکتر محمد صادقی، مدیر امور پرستاری دانشگاه علوم پزشکی مشهد، در گفت وگو با شهرآرا، وضعیت نیروی پرستاری در مشهد و شهرستان های زیرمجموعه این دانشگاه را شرح می دهد و تأکید می کند که این شاخص از میانگین کشوری پایین تر است.

او با بیان اینکه آمارهای موجود، شامل کل مناطق تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد است و آمار اختصاصی برای شهر مشهد در دست نیست، توضیح می دهد: بر اساس استانداردهای وزارت بهداشت، نسبت مطلوب نیروی پرستار به تخت بیمارستانی باید ۱/۸ باشد، اما این میزان در بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی مشهد تنها ۰.۹ است که نشان دهنده کمبود نیروی پرستاری در این مراکز درمانی است.

صادقی با اشاره به اینکه کمبود پرستار در بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد از طریق بستن برنامه اضافه کاری برای پرستاران رفع می شود، می افزاید: معمولاً در بیمارستان های دولتی، مشکل کمبود پرستار بیشتر به چشم می خورد؛ زیرا در بیمارستان های خصوصی، جذب پرستار از طریق بخشنامه ها و مجوزهای دریافت شده از وزارتخانه صورت نمی گیرد، بلکه بر اساس تصمیم هیئت مدیره این بیمارستان ها انجام می شود، از این رو آن ها محدودیت های اداری در بیمارستان های دولتی را ندارند.

مدیر امور پرستاری دانشگاه علوم پزشکی مشهد در پاسخ به این پرسش که در ایام شلوغ سال افزایش تعداد بیماران، هر پرستار باید به چند بیمار خدمات بدهد، می گوید: به عنوان مثال ممکن است پنج یاده تخت، تحت نظر هر یک پرستار در این ایام باشد، اما این موضوع، مبنای مشخصی ندارد.

عکس: حمید لطفی/شهرآرا

بیم فردا؛ سدراه فرزند آوری

شدن، حتی پس از هفتاد سال، داشته باشد؟ ددرسرهای اجاره نشینی هم که گفتن ندارد.

این سیر نزولی را در آمارهای رسمی که از زادوولد ها در کشور و خراسان رضوی منتشر می شود، هم می توان دید. بر اساس آمارهای اخیر سازمان ثبت احوال، در یازده ماه، پارسال، ۸۶ هزار و ۵۵۸ نوزاد در خراسان رضوی به دنیا آمده اند که نشان دهنده کاهش ۷/۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل است. پیش تر در گزارشی باتیتر « جوانی جمعیت رو به زوال» این مسئله را به تفصیل و با آمار در استان بررسی کردیم و نوشتیم که این سیر نزولی در استان و البته در کشور، در یک دهه گذشته به وضوح مشاهده شدنی است و باید فکری برای آن کرد.

در این میان، سیاست های حمایتی و تشویقی هم گرهی از این مسئله باز نکرده اند؛ در مهر سال ۱۴۰۰، قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» را کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده در مجلس شورای اسلامی به تصویب رساند؛ قانونی که ۷۳ ماده و ۸۱ تبصره دارد و مسئولیت هایی را برعهده نهادهای مختلف قرار داده است تا با اجرای آن ها، روند کاهش رشد جمعیت، متوقف یا معکوس شود. هدف اصلی این قانون، ترغیب زوج ها به فرزندآوری و ارائه تسهیلات به خانواده های دارای فرزند است. برخی از این مشوق ها شامل مرخصی زایمان، واگذاری زمین به خانواده های دارای سه فرزند یا بیشتر، تخفیف در هزینه های ساخت وساز و

مهدیه قمری

حدود شش سال گذشته است و در این فاصله بر تعداد افرادی که به فرزندآوری پاسخ منفی داده اند، ۴۱ درصد افزوده شده است. پاسخ پرسش فوق را هم البته می توان از دل یافته های پیمایش اخیر بیرون کشید؛ نگرانی از تأمین آینده فرزندان، نبود درآمد کافی و مسکن، در شرایطی که اقتصاد کشور ذره ای ثبات ندارد و مردم حتی برای خرید اقلام مورد نیاز روزانه، افزایش لحظه ای قیمت ها را باگوش و پوست خود تجربه می کنند، نباید هم از بسیاری از آن ها انتظار داشت که ریسک فرزندآوری را به جان بخرند. تنگناهای معیشتی روزه روز زندگی کردن را برای برخی ها چنان سخت می کند که برخی مردم فقط زنده اند اما زندگی نمی کنند. برخی آمارها حکایت از آن دارد که حدود ۳۰ میلیون نفر در کشور زیر خط فقر زندگی می کنند.

در چنین وضعیتی، سال های انتظار برای خانه دار شدن هم رو به افزایش است؛ براساس گزارشی که به تازگی در روزنامه شهرآرا منتشر شده است، یک کارگر با فرض اینکه سالانه حدود ۳۰ درصد از حقوق ماهیانه خود را پس انداز کند و البته افزایش حقوق سالیانه اش هم متناسب با تورم بخش مسکن باشد، پس از حدود هفتاد سال می تواند سقفی به وسعت فقط ۱۰۰ مترمربع روی سر خود و خانواده اش بسازد. خلاخودتان کلاهتان را قاضی کنید و ببینید مگر یک کارگر می تواند هر ماه ۳۰ درصد حقوقش را پس انداز کند؟ ازسوی دیگر مگر افزایش حقوق این کارگر، متناسب با نرخ تورم بخش مسکن است که امیدی به خانه دار

فعالیت بین ۱۰ تا ۱۴ هزار پرستار

در مشهد و مناطق حومه

دکتر فاطمه بحرینی، رئیس هیئت مدیره نظام پرستاری مشهد، هم با اشاره به اینکه در حال حاضر بین ۱۰ تا ۱۴ هزار پرستار در مشهد و مناطق حومه، در مراکز درمانی دولتی، خصوصی، تأمین اجتماعی و خیریه مشغول به کار هستند، بیان می کند: این آمار شامل پرستاران فعال در بیمارستان ها، درمانگاه ها و مراکز بهداشتی نیز می شود.

او ادامه می دهد: حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد پرستاران فعال در مشهد را بانوان تشکیل می دهند.

بحرینی با بیان اینکه با وجود این حجم از نیرو، متأسفانه همچنان با کمبود جدی پرستار در بسیاری از مراکز درمانی مواجه هستیم، بیان می کند: این کمبود در واحدهایی مانند فوریت های پزشکی و بخش های آی سی یو، اورژانس و بخش های ویژه، ملموس تر است و باعث فشار مضاعف بر نیروهای شاغل می شود.

رئیس هیئت مدیره نظام پرستاری مشهد درباره تبعات کمبود پرستار نیز می گوید: در ایامی که حجم زائران به صورت درخورتوجهی افزایش پیدا می کند، مانند نوروز، دهه اول محرم، ایام اربعین و دهه آخر صفر، سیستم درمانی مشهد تحت فشار شدید قرار می گیرد.

او اضافه می کند: کمبود پرستار در چنین شرایطی، باعث افزایش ساعات کاری، خستگی جسمی و روحی پرستاران و کاهش کیفیت خدمات می شود. این موضوع گاهی اوقات منجر به نارضایتی بیماران و همراهان آنان می شود و در مواقعی حتی می تواند جان بیماران را به خطر بیندازد.

به باور بحرینی، حل معضل کمبود پرستار نیازمند برنامه ریزی دقیق و اقدامات فوری در چند سطح ازجمله افزایش ظرفیت جذب دانشجو در رشته پرستاری و تربیت نیروی متخصص بیشتر، تسریع فرایند جذب و به کارگیری پرستاران فارغ التحصیل، ارائه مشوق های مالی و شغلی به پرستاران برای افزایش ماندگاری در محیط کار، اصلاح تعرفه خدمات پرستاری و نظارت جدی بر اجرای کامل و دقیق دستورالعمل های ابلاغی وزارت بهداشت، به ویژه در زمینه پرداخت ها و رعایت عدالت بین گروه های درمانی، بهبود شرایط کاری و کاهش حجم کاری غیرضروری برای پرستاران و همچنین برنامه ریزی برای استفاده بهینه از نیروی انسانی در ایام پرترد و پریزائر است.

وی با بین اینکه نظام پرستاری مشهد نیز برای کاهش بار کاری ناشی از فعالیت های غیرمرتبط با شرح وظایف پرستاری، اقداماتی را در قالب گام نخست با همراهی مدیر پرستاری دانشگاه علوم پزشکی و فرمانداری مشهد آغاز کرده است، تصریح می کند: این گام ابتدایی که شامل توجیه مدیران بیمارستان ها درباره لزوم حذف وظایف غیرپرستاری از دوش کادر پرستاری بود، متأسفانه در همان مراحل ابتدایی متوقف شد.

او بیان می کند: به نظر می رسد مدیر اجرای این برنامه، قدرت کافی را برای اعمال و پیشبرد این فرایند نداشته است؛ ازسوی دیگر، اگرچه برای جبران کمبود نیرو، افزایش محدودی در زمینه جذب پرستار به صورت شرکتي صورت گرفته است، این اقدامات هنوز کافی نیست.

بحرینی یادآوری می کند: تازمانی که اصلاح فرایندهای سازمانی و حذف مسئولیت های خارج از شرح وظایف پرستاران به صورت جدی و سیستماتیک پیگیری نشود، نمی توان انتظار بهبود واقعی در کیفیت خدمات یا کاهش فشار کاری را داشت.

وی ادامه می دهد: پرستاران ستون فقرات نظام سلامت هستند و بدون توجه عملی به مطالبات و نیازهای این قشر زحمت کش، دستیابی به کیفیت مطلوب در ارائه خدمات درمانی ممکن نخواهد بود. امیدوارم مسئولان امر، با نگاهی واقع نگرا نه و دلسوزانه، برای حل این معضلات گام های جدی و اثربخش بردارند.

انشعابات، تخصیص خودرو، اعطای وام فرزندآوری، کمک هزینه مسکن و حتی اختصاصی سهام به نوزادان می شود، با این حال به رغم این تدابیر، آمارهای رسمی نشان می دهد که این سیاست ها نتوانسته اند تأثیر محسوسی بر کاهش نرخ زادوولد بگذارند.

کارشناسان حوزه جمعیت بارها هشدار داده اند که فرصت طلایی هنوز از دست نرفته و پنجره جمعیتی هنوز بسته نشده است اما زمان چندانی هم باقی نمانده است. مسئولان باید بیش از پیش به فکر باشند؛ زمان حرف زدن گذشته و وقت عمل است؛ اقتصاد را باید درمان کرد. تا وقتی تورم مهار نشود، هر حرفی درباره تشویق فرزندآوری بی معناست. مردم به جای وعده، به ثبات قیمت ها نیاز دارند. مسکن باید اولویت اول باشد. ساخت خانه های ارزان قیمت و کنترل اجاره بها، می تواند تسکینی برای کاهش دغدغه زوج ها باشد. سیاست گذاران باید از «برج عاج» خارج شوند و به جای سخنرانی های کلی، در در واقع مردم را بشنوند؛ برنامه ریزی ها باید براساس واقعیت های جامعه باشد، نه آرزوهای دست نیافتنی.

۷۷/۷ درصد بی میلی به فرزندآوری، یک زنگ خطر است. اگر امروز کاری نکنیم، فردا بسیار با مشکل مواجه بود. بسیاری از مردم نه از روی بی مسئولیتی، بلکه از روی عقابنتی اقتصادی نمی خواهند بچه دار شوند. اگر می خواهیم این روند تغییر کند، باید شرایطی را فراهم کنیم که فرزندآوری نه یک بار سنگین، بلکه یک انتخاب ممکن باشد.

شهرآرا

SHAHRAANews.IR

۱۳

↓

گزارش

حمیده ذاکری در روزهای آینده به روز مهمی برای همه مسلمانان می‌رسیم. یکی از روزهای مهم در ماه ذی‌القعدة (بیست و پنجم این ماه)، روز «دحوالارض، گسترش زمین» است، روزی که خداوند متعال به بشر، زمین را هدیه داد. «دحوالارض» اصطلاحی برگرفته از آیه ۳۰ سوره نازعات و به معنی گستردن خشکی زمین است. گفته شده است در چنین روزی، اولین خشکی‌های زمین که به‌طور کامل زیر آب بود، در محل کعبه نمایان شد. برای این روز آداب و اعمال بسیاری ذکر شده است که در ادامه برخی از آن‌ها را می‌آوریم.

● نعت نصب کعبه

خداوند متعال، انسان را از خاک آفرید و او را به دیدار و پناه خود دعوت فرمود. قرب به خدا و پناه او نیز نصیب افرادی می‌شود که او را بی‌آلایش و با خلوص بپرستند. در بعضی تفاسیر عرفانی، بهجت و شادی قرب الی... مساوی با سرور و بهشت تلقی می‌شود. انسان از عمق عالم طبیعت و اسارت در کره خاکی و میان آب و گل، بدون تلاش و سعی به مراتب مختلف قرب الهی دسترسی ندارد. این امر مبنایی برای تلاش انسان به‌منظور کسب آگاهی و معرفت الهی است. خداوند عالم به انسان، کعبه مکرمه را هدیه داد، مکانی که خداوند، آن را بزرگ قرار داد و آن را خانه خود نامید و آن را زیارتگاه زائرانش و طالبان حضرتش قرار داد تا بر گرد آن چرخیده، زیارتش کنند. برای این زیارت نیز اعمال و عبادت‌هایی مقرر فرموده است که تمام آن‌ها باعث عروج انسان به مراتب بالا می‌شود. به عبارت دیگر، این عبادت‌ها، عبادت‌کننده را آماده زیارت کعبه حقیقی می‌کند که درباره آن در روایت آمده است: «زمین و آسمانم، گنجایش من را ندارد، بلکه قلب بنده مؤمنم، گنجایش مرا دارد».

● روز ظهور صاحب‌الزمان^(ع)

انتظار برای منجی در همه ادیان آسمانی از مظاهر لطف و شفقت الهی به انسان ستم‌دیده است؛ انسانی که در پی دستیابی به شناخت خداوند و نزدیک شدن به اوست. با ظهور صاحب‌الامر^(ع) آنچه در تاریکی‌های جهل پنهان شده است، نمایان و حق و عدالت در زمین گسترده می‌شود. در روایت ذکر شده است: «در این روز (دحوالارض)، حضرت قائم^(ع) قیام خواهد کرد». این روایت به شأن عظیم این روز برای ما اشاره می‌کند. منتظران حضرت مهدی^(ع) با اشتیاق و امیدواری، هرسال این روز را چشم می‌کشند، باشد که چشمشان به جمال مبارک حضرت روشن شود.

اعمال شب و روز دحوالارض

● توبه

درست است که همه ما کم‌وکاستی‌های زیادی در زندگی خود داریم اما امید به بخشش ما را به سوی استغفار رهنمون می‌کند. خداوند در قرآن کریم فرموده است: «ای بندگان من که بر خود اسراف و ستم کرده‌اید! از رحمت خداوند نومید نشوید که خدا همه گناهان را می‌آمرزد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است».

در روایات آمده است برای تحقق توبه، بهتر است چهار شرط را رعایت کنیم؛ الف: پشیمانی و ندامت قلبی و واقعی که البته بهتر آن است که با استغفار زبانی نیز همراه شود.

ب: عزم و تصمیم جدی و حقیقی بر بازنگشتن به سوی گناه و معصیت. ج: جبران حقوق الهی درباره محرمات و ترک واجباتی که قضا و قفاره به دنبال دارد؛ مثل نماز و روزه.

د: جبران حقوقی که از مردم فوت شده است؛ چه خسارت‌های مادی و چه خسارت‌های معنوی مانند آن.

● یاد خدا

لحظه لحظه زندگی با بهانه و بی بهانه باید و میتوان به یاد خالق هستی بخش، خدای متعال بود. ولی بعضی روزها آن قدر برای ما مهم هستند که باید بیشتر از روزهای دیگر در آن‌ها لب به ذکر خداوند مشغول باشیم. در شأن روز دحوالارض بسیار گفته‌ایم. امروز با هر گام خود به تسبیح و بزرگی خداوند اعتراف کنیم و بزرگی و قدرت او را بستااییم.

● مطهر و پاک

یکی از واضح‌ترین اعمال در هنگام دیدار و زیارت با هر محبوبی پاک‌ی ظاهر و باطن است. در روزهای زیادی به پاک بودن و غسل کردن، توصیه شده است. با نگاهی به آیات و روایات در توصیه مکرر به این امر، به جایگاه ویژه پاکیزگی در اسلام بی‌می‌بریم. روزی که خداوند، نعمت گسترش زمین را بر جهانیان عرضه داشت، برای تک‌تک افراد بشر ویژه است، پس چه بهتر که با تنی پاک و قدمی مطهر بر زمین گام نهمیم؛ زمینی که در زیر پای ما گسترده شده است.

● نماز

در متون دینی آمده است پیش از ظهر، دو رکعت نماز با یک بار حمد و پنج بار سوره‌های شمس و ضحی بخوانیم و بعد از سلام نماز این ذکر را بگوییم: «لا حول و لا قوة الا بالله العلی‌العظیم» و بعد از اتمام نماز، دعا کرده، بگوییم: «یا مقبل العثرات أفلنی عثرتی. یا مجیب الدّعوأ تأجب دعوتی. یا سامع الأصوات اسمع صوتی وارحمنی و تجاوز عن سئئاتی و ما عندی. یا ذا الجلال والإکرام!»

● دعا

پیامبر اکرم^(ص) بیان کرده‌اند: «در شب بیست و پنجم ماه ذی‌القعدة، حق تعالی به سوی بندگان مؤمن خود نظر رحمت می‌کند، هر که آن شب را به عبادت به سر آورد، ثواب صد عابد به او عطا می‌کند که در یک چشم‌برهم‌زدن معصیت خدا نکرده باشد و چون نصف شب بگذرد، شروع کن به عبادت و نماز و...». مستحب است دعایی را که اول آن «یا حاحی الکعبه» است، نیز بخوانیم؛ دعایی که در کتاب «مصباح» آمده است.

● روزه

از حسن بن علی و شاء روایت شده است: «من کودک بودم که با پدرم در شب بیست و پنجم ماه ذی‌القعدة، در خدمت حضرت رضا^(ع) شام خوردم، حضرت فرمودند: امشب حضرت ابراهیم^(ع) و حضرت عیسی^(ع) متولد شده‌اند و زمین از زیر کعبه پهن شده است. پس هر که روزش را روزه بدارد، چنان باشد که شصت ماه روزه داشته است».

● امام رضا^(ع) را زیارت کنیم

در مناسبت‌های مختلف، زیارت بعضی ائمه اطهار^(ع) توصیه شده است. اما باید خدای بزرگ را شاکر باشیم که از مجاوران حضرت شمس‌الشموس^(ع) هستیم و می‌توانیم در این روز مبارک به زیارت ایشان برویم. میرداماد در «رساله اربعه ایام» خود، درباره اعمال روز دحوالارض بیان کرده است: «زیارت امام رضا^(ع) در این روز، افضل اعمال مستحب و مؤکدترین آداب است».

آداب تشریف به زیارت امام رضا^(ع)

مرحوم شیخ عباس قمی در مفاتیح‌الجنان، فصلی را به آداب زیارت اختصاص داده است. بعضی از آداب زیارت معنوی است؛ مثل معرفت توفیق الهی و تشکر کردن. برای اینکه زیارت مطلوب باشد، باره‌ای آداب ظاهری نیز هست؛ مثل اینکه انسان وقتی می‌خواهد به زیارت برود، نیت خود را برای خدا خالص کند. در زیارت امام رضا^(ع) می‌خوانیم: «خداایا! من به خاطر تو به زیارت آمده‌ام» و این یعنی همان خالص بودن نیت و زیارت به انگیزه کسب رضایت خدا و اثرپذیری از امام معصوم^(ع). علاوه بر این، زیارت باید از مال حلال باشد، یعنی از پولی که خمس و زکات آن پرداخت شده است. خوب است انسان با مالی به زیارت برود که در آن هیچ‌گونه حق الناسی نباشد.

در مسیر ذکر بگوئید

علاوه بر این، در زیارت ائمه^(ع) سفارش شده است غسل کنیم. در دعای غسل می‌خوانیم: «خداایا! هم خودم و هم قلبم را پاکیزه کن». این نوعی آمادگی برای زیارت است. وقتی در غسل می‌گوییم خدا یا برای تو زیارت می‌کنم، احساس آرامش، توبه، استغفار و پاکیزگی به ما دست می‌دهد. همچنین، مستحب است انسان در مسیر زیارت، ذکر بگوید. اینکه هزاران نفر با سرهای پایین، قدم‌های کوتاه، آرام و با ذکر بر لب به یک مقصد در حرکت هستند، بسیار زیباست و آثار تربیتی دارد.

اذن دخول واقعی

پوشیدن لباس نو و تمیز برای مرتب بودن ظاهر و خشوع داشتن در قلب و باطن، نیز از آداب زیارت امام رئوف^(ع) است. خشوع یعنی دل شکستن و آمادگی یافتن. اذن دخول هم در هنگام تشریف به آستان امام رضا^(ع) ضرورت دارد. حتما هم لازم نیست عربی گفته شود، همین که مقابل حرم بایستیم و عرض کنیم یا امام رضا^(ع)! آیا اجازه می‌دهید وارد شوم، اذن گرفتن است و اگر دلمان شکست، اذن را گرفته‌ایم. ولی اگر زیباترین زیارت‌های عربی را هم بخوانیم اما دلمان نشکنند، اذن نگرفته‌ایم.

زیارت به لمس ضریح نیست!

بعضی‌ها وقتی وارد حرم امام رضا^(ع) می‌شوند، اول به سمت ضریح می‌روند و جالب آنکه در پاسخ به اینکه زیارت کرده‌ای، اگر دستشان به ضریح نرسیده باشد، می‌گویند نه، زیارت نکردم. درحالی‌که در صحن امام رضا^(ع) هستند! بوسیدن پاشنه ورودی حرم امام و بوسیدن ضریح، خوب است و ثواب دارد، حتی می‌توانیم ضریح را در آغوش بگیریم اما به شرطی که خلوت باشد و موجب زحمت دیگران نشود.

ضریح شخصی نیست

وقتی انسان وارد حرم‌ها می‌شود، اگر بلد است، بهتر است زیارت‌هایی مثل امین... و دعای عالی‌المضامین را بخواند و اگر نمی‌تواند، ذکر یا قل هو... بخواند و صلوات بفرستد و به روح امام رضا^(ع) هدیه کند. حتما لازم نیست دعا‌های پیچیده و سنگین خوانده بشود. قرائت قرآن در حرم اهل بیت^(ع)، کمرنگ است که خوب است تقویت شود. علاوه بر این، آن‌ها که از باب استحباب بالای سر حضرت نماز می‌خوانند، باید متوقف نشوند و پس از نماز جای خود را به دیگران بدهند. دستان که به ضریح رسید، آن را شخصی ندانیم و یک ساعت نایستیم، بهتر است کنار برویم تا دیگران هم زیارت کنند.

آثار تربیتی و روحی زیارت امام رضا^(ع)

زیارت امام رضا^(ع) با این آداب و رعایت‌ها، آثار و برکات بی‌مثال دارد؛ نخستین اثر زیارت آن حضرت، تقویت توحید است و اعتقاد ما را به خدا تقویت می‌کند؛ چنان‌که در زیارت ایشان می‌خوانیم: «اللَّهُمَّ إِلَيْكَ صَدَدْتُ مِنْ أَرْضِي»؛ یعنی خدا یا! از سرزمین خود که حرکت کردم، تو را قصد داشتم. بالایش روحی و اخلاقی و دست کشیدن از خطاهای گذشته، دیگر اثر مهم تربیتی این زیارت است. لذا بسیارند آن‌هایی که با یک بار تنفس در هوای حرم، متحول شده‌اند. اساسا باید با حضور در حرم امام رئوف^(ع)، حال ما و اعضا و جوارح ما متحول شود.

گفت‌وگو

آمنه مستقیمی در میان همه ماه‌های قمری، مناسبت‌های ذی‌القعدة به‌گونه‌ای مهندسی شده‌اند که بیشترین حس تعلق را به امام رضا^(ع) نشان می‌دهند؛ از شروع این ماه با ولادت حضرت فاطمه معصومه^(ص)، خواهر حضرت، گرفته تا یازدهمین روزش که به سالروز ولادت حضرت شمس‌الشمسوی مفتخر است و نیز بیست‌وسومین روز از این ماه بابت که به روز زیارت مخصوص امام رئوف^(ع) شهرت یافته است و دل‌ها را از دور و نزدیک زائرالرضا^(ع) می‌کند. به این مناسبت و در بررسی برخی آداب و آثار زیارت امام رضا^(ع) با حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر ناصر رفیعی، عضو هیئت علمی جامعه المصطفی‌العالمیه و کارشناس مذهبی، گفت‌وگو کرده‌ایم.

دوری از امام، دوستی نمی‌آورد!

زیارت امام رضا^(ع) باعث افزایش محبت و مودت ما به آن وجود مقدس می‌شود. هرچه بیشتر زائر امام^(ع) شویم، محبتمان به ایشان بیشتر می‌شود. تعبیر دوری و دوستی اینجا هرگز مصداق ندارد. از حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) است که فرمودند: ما بر گردن شما حقی داریم که ادای این حق، زیارت ماست. امام کاظم^(ع) نیز برای زیارت فرزندشان، علی بن موسی^(ع)، تا هفتاد حج ثواب را بر شمرده‌اند که ریشه روایی این تعبیر که «مشهد، حج قفر است» را نشان می‌دهد.

خادمی امام^(ع)، به لباس نیست

جمع‌کنبری از خادمان آستان قدس رضوی، افتخاری هستند و تا جایی که مطلع هستم، هزاران نفر در نوبت خادمی افتخاری حضرت قرار دارند و چه بسیار آرزومندانی که عمرشان، کفاف تحقق این آرزو را نداده است. چه بسیار شخصیت‌های سیاسی، علمی، حوزوی و دانشگاهی که لباس خادمی حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) را بر تن کرده‌اند، اما باید توجه کرد که خدمت به حضرت، صرف پوشیدن آن لباس و حضور در حرم و خدمت به زائران امام^(ع) نیست.

به عشق امام رضا^(ع) خدمت کنیم

اینکه یک پزشک، ماهی یک یا چند روز را به ویزیت رایگان بیماران محروم اختصاص دهد و ثواب آن را به محضر امام رضا^(ع) تقدیم کند، خادم معنوی امام رضا^(ع) می‌شود. گره‌گشایی از مردم و رسیدگی به محرومان و ضعفا که جزو سیره امام مهربانی‌ها نیز بوده است، ما را خادم الرضا^(ع) می‌کند. لذا افراد از اصناف و اقشار مختلف می‌توانند هریک به قدر وسع و توان و استعداد خود، با رسیدگی به فقرا و دردمندان و خدمت به مردم، به صورت کلی و عمل به سیره رضوی در این زمینه، خادم معنوی حضرت شمس‌الشمسوس شوند.

مثل امام رضا^(ع) گره‌گشا باشیم

این خدمت و گره‌گشایی، خادمان را شبیه امام^(ع) می‌کند؛ چون ایشان که به امام رئوف شهرت دارند، به گره‌گشایی از دیگران و رفع هم‌وغم مردم، اهتمام و توصیه فراوان می‌کردند و می‌فرمودند: «کسی که گشایشی در زندگی مؤمنی ایجاد می‌کند (اعم از مالی، هم‌وغمی، هزینه کردن آبرو و...)، خداوند در روز قیامت در کار او گشایش می‌کند». امام رئوف^(ع) فراوان در امور مختلف از مردم گره‌گشایی می‌کردند و به آن توصیه کرده، می‌فرمودند: «کسی که باری از دوش دیگران بردارد، خدا روز قیامت بار از دوش او برمی‌دارد».

حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر رفیعی، زیارت امام رضا^(ع) با آداب و رعایت‌ها، آثار و برکات بی‌مثال دارد. نخستین اثر زیارت آن حضرت، تقویت توحید است و اعتقاد ما را به خدا تقویت می‌کند.

درباره رواق «دارالسیاده» و پیشینه ساخت و توسعه آن از ابتدای پیدایش تاکنون

گنجینه تاریخی «خانه سیدها» در حرم رضوی

نمایی از ایوان دارالسیاده در دوره پهلوی دوم

نمای داخلی رواق دارالسیاده در دوره پهلوی دوم

غازان خان با دقت و جزئیات بیشتری می پردازد و در کتاب «تاریخ الجایتو» می نویسد: «غازان خان عادل چون از این مطارحه (سخنان) آگاه شد، دست ارادت و قبول بر سینه بی‌گناه خود نهاد و گفت کسی که نصرت اهل بیت^ع و خذلان دشمنان او کند مثم. و به مساعدت دوستان و مساعدت دشمنان ایشان متشعر(آماده)ومتنهض(اقدام‌کننده)گشت.در حال حکم‌ربلیغ(فرمان‌مغولی) در جمله‌ممالک ایران نفاذ یافت‌که درجمله‌سوادممالک وبیاض‌مسالک جهان برای صدور[او]آوردوقصادوزوارسادات.دارالسیاده بنا کنند، چنان‌که در...تبریز وروم وبغداد وکرمان وشیرازو برهریکی چندان املاک و قری (روستا) وضیاع و عقار وقف‌کردکه هرسال ازربوع (سود) مستدرکات وحاصل ارتفاعات ۱هزار دینار به مرتقه می‌رسد. غازان بعد از آن به دوستداری و هواخواهی علی و اهل بیت رسول صلی...علیه‌تولی، وخذلان معاندان ایشان تیرانمود.» سنت غازان خان در احداث دارالسیاده طی ادوار بعدی نیز، تداوم یافت. «خواند میر» (درگذشته ۹۶۲ قمری) در «مأثرالملوک» می‌نویسد: «اولجایتوسلطان جهت مقبره خویش گنبدی که قطر آن شصت گز و ارتفاعش ۱۲گزا ست طرح انداخته به اتمام رسانید و مساجد وخوانق ودارالقرائه ودارالحديث ودارالسیاده و دارالشفای نیز احداث فرمود.» در دوره تیموری هم، ساخت دارالسیاده‌ها تداوم پیدا کرد. «اسفرازی» (درگذشته ۸۸۹ قمری) هم در «روضات‌الجنات» به ساخت دارالسیاده در هرات و در دوره سلطان حسین بایقرا تیموری اشاره دارد.

- معمای احداث «دارالسیاده» در حرم مطهر

درباره تاریخ احداث رواق دارالسیاده در حرم رضوی، اطلاعات دقیقی نداریم؛ برخی ساخت این بنا را به گوهرشاد خاتون، همسر شاهرخ تیموری، نسبت داده‌اند. همین گزارش‌ها، به دفن «خانزاده خانم»، مادر گوهرشاد، در دارالسیاده حرم مطهر اشاره دارند که اگر این ادعا درست باشد، او را باید نخستین زن شناخته‌شده مدفون در حرم مطهر رضوی بدانیم.

مرضیه ترابی| دارالسیاده یکی از قدیمی‌ترین رواق‌های حرم رضوی است که به‌دلیل تزئینات خاص و نیز موقعیت ویژه در جغرافیای اماکن متبرکه، جایگاه ممتازی دارد. این رواق قدیمی، طی ادوار تاریخی مختلف بارها بازسازی و مرمت‌شده است. این رواق تا پیش از نصف‌شدنش، برای ایجاد رواق جدیدتری به نام دارالشرف در دهه ۱۳۴۰ خورشیدی، مستقیماً به صحن عتیق راه داشت و درواقع، مسیر سرپوشیده میان مسجد گوهرشاد و صحن عتیق بود.

از سوی دیگر، قرارگرفتن دارالسیاده در جبهه غربی روضه منوره و ضریح مطهر، این رواق را به یکی از معابر اصلی ورود زائران و تشرف آن‌ها برای زیارت مرقد امام‌رضا^ع تبدیل کرده است. امروزه این بخش به زائران آقا| اختصاص دارد و خانم‌ها باید از مسیر جبهه شرقی وارد روضه منوره شوند. دارالسیاده افزون بر این ویژگی‌های مکانی، دارای ویژگی‌های تاریخی متعددی است؛ از آن جمله باید به قرار داشتن کتیبه‌های منحصر به‌فردی اشاره کرد که افزون بر اطلاعات مربوط به موقوفه‌های آستان قدس رضوی، بخشی از تاریخ حرم مطهر را در خود جای داده‌اند. در این نوشتار مختصر قصد داریم باپیشینه این رواق قدیمی که برخی آن را قدیمی‌ترین رواق حرم مطهر فرض می‌کنند، آشنا شویم.

نخست ساخت «دارالسیاده» در ایران

کلمه «دارالسیاده» از دو بخش «دار» به معنای خانه و «سیادت» به معنای «سید بودن» تشکیل شده است و در مجموع، معنای «خانه سادات» یا «خانه سیدها» می‌دهد. در قدیم دارالسیاده به مکانی اطلاق می‌شد که محل بیوتته سادات بود. معمولاً در برخی شهرها، علاقه‌مندان به اهل بیت^ع مکان‌هایی را برای اقامت موقت سادات می‌ساختند که با نام دارالسیاده شناخته می‌شد و در آن‌ها از سادات مسافری که جایی برای اقامت نداشتند، پذیرایی می‌کردند. قدمت تأسیس چنین مکان‌هایی در شهرهای ایران به دوره ایلخانی باز می‌گردد و ظاهراً از دوره غازان خان (درگذشته ۷۰۳ قمری) که اسلام را به مذهب رسمی قلمرو خود تبدیل کرد، آغاز شده است. خواجه رشیدالدین فضل‌ا... در «تاریخ مبارک غازانی» به این موضوع اشاره می‌کند و ضمن بررسی موقوفات غازان خان می‌نویسد: «دارالسیاده اضافت فرش و طرح و بهاء و مذاب و عطر و وظیفه (مقرری) ویژه خادم (مرتّب که به مهفاه دارالسیاده قیام نماید و خدمت سادات به موجب شرط واقف به جای آورد؛ معاش سادات از نقیب که مقیم آنجا باشد و سادات آینده و رونده» عبادا... بن علی کاشانی (درگذشته ۷۲۸ قمری) که ظاهراً شیعی مذهب بود، به این اقدام

آصف‌الدوله‌های خراسان (۶)

پایان آصف‌الدوله در خراسان

هادی دقیق| پیش از این و در شماره‌های پیشین از این سلسله یادداشت‌ها درباره آصف‌لدوله‌های خراسان نوشتیم که آصف‌الدوله شاهسون چطور در سراسر ایران جابه‌جا شد تا در نهایت دوباره به خراسان برگشت. هرچه بود، اودر خراسان باتوجه به تجربه قبلی‌اش، رعایا را زیر فشار گذاشته بود که بیشتر مالیات بدهند تا بتواند مطالبات تهران را ادا کند. اما همین هم بر تعداد ناراضیان از او افزوده بود. گویا این توصیف از آصف‌الدوله در «تاریخ بیداری ایرانیان» دقیق‌ترین وصف از شخصیت اوست: «آصف‌الدوله اظهار تقدس می‌کرد و ریش نمی‌تراشید و از نوشابه‌های الکلی احتراز می‌نمود، ولی در عین حال صورت‌پسند و دارای طبعی شیرخشتی مزاج بود و از ارتکاب پاره‌ای اعمال منافی عفت ابایی نداشت.

او هر کجا که به حکومت می‌رفت، گندم و ارزاق مورد احتیاج مردم را احتکار می‌کرد و محصولات املاک خالصه را به ثمن بخش می‌خرد و بعد از مدتی به قیمت گزاف می‌فروخت.» در نتیجه، باید این‌ها را هم به فهرست ناراضیتی مردم از او افزود.

- بلوای نان

همه این‌ها سرانجام باعث یک نارضایتی بزرگ در مشهد شد و جمعی در حرم امام‌رضا^ع بست نشستند و از محمد حسن‌نامی ملقب به معاون التجار که با حکمران همدست و عامل قحطی نان بود، شکایت کردند.

این اتفاق مربوط به فروردین ۱۲۸۴ است. سلسله جنیان این اتفاقات را هم طلبه‌ای از اهالی قفقاز دانسته‌اند؛ در اواخر دوره قاجار تعداد مهاجران روسی داخل ایران زیاد شده بود که هر کدام هم به فراخور حالشان به شکلی از امپراتوری روسیه آن زمان می‌نالیدند. در نتیجه حتی می‌شود گفت که در دو دهه پایانی حکومت قاجارها، طلبه‌های قفقازی ساکن در مدارس اطراف حرم، بیش از بقیه در صحنه تحولات حاضر بودند.

درباره این مطلب، مقاله‌ای مفصل در شماره هشتاد فصلنامه «گنجینه اسناد» با عنوان «طلاب قفقازی و نقش آنان در تحولات سیاسی اجتماعی مشهد در اواخر عصر قاجار» منتشر شده است. متحصنان در حرم مطهر، نامه‌ای به آصف‌الدوله می‌نویسند و شکایتشان را ابراز می‌کنند. در جواب، نامه‌رسان‌های بیچاره مفصل کتک می‌خورند و تلگراف خانه هم بسته می‌شود تا مبادا گزارش آن به تهران برسد. نامه بعدی به آصف‌الدوله هم بی‌پاسخ نمی‌ماند؛ آصف‌الدوله در جواب آن، به متولی‌باشی حرم دستور می‌دهد که معترضان را از حرم بیرون کند.

در نتیجه بی‌توجهی آصف‌الدوله به این وقایع، طغیان مردم تا آنجا پیش می‌رود که به سوی کاروان‌سرای معاون‌التجار در بالاخیابان و ارگ حکومتی حرکت می‌کنند. مردم معترض از همه جایی خبر، هدف تیرتفنگچی‌های مستقر در کاروان سراقرازمی‌گیرند و به سمت حرم فرار می‌کنند تا شاید پناهگاهی برایشان باشد. غافل از اینکه با همدستی معاون‌التجار و آصف‌الدوله، تفنگچی‌ها تا داخل حرم و صحن مسجد گوهرشاد که محل تجمع آن‌ها بود، دنبالشان و به آن‌ها تیراندازی می‌کنند. این واقعه ناگوار به مرگ چهل نفر و مصدوم‌شدن عده زیادی می‌انجامد و حتی درودنیار حرم و گنبد طلا هم از تیر کین تفنگچی‌های آصف‌الدوله در امان نمی‌ماند.

- حکایت قوچان و درخواست عدلیه

خبر ماجرای مشهد وقتی به تهران می‌رسد که علمای مشروطه‌خواه بنا به وعده مظفرالدین‌شاه برای تأسیس عدلیه از تحصن در حرم شاه‌عبد‌العظیم دست کشیده و به تهران برگشته بودند. سید محمد طباطبایی، از علمای شیعه و رهبران جنبش مشروطه، وقایع مشهد را چنان که شنیده بود، بالای منبر تعریف و گریه و زاری می‌کند. اما این همه ماجرای آصف‌الدوله نبود. پیش‌تر گفتیم که او مالیات را افزایش داده بود و این برای برخی رعبا، آن هم در سالی که ملخ‌ها به مزارع منطقه حمله کرده بودند، بسیار سنگین بود. در نتیجه فشار آصف‌الدوله، رعایای قوچان به ناچار، دخترانشان را با مبلغی اندک به ترکمانان می‌فروختند تا بتوانند هزینه طمع والی ستمکار را تأمین کنند.

سید محمد طباطبایی در نامه‌ای به مظفرالدین‌شاه نوشته است: «دختران قوچانی رادر عوض سه‌ری گندم مالیات‌که نداشتند بدهند، گرفته به ترکمان‌ها و اراخته عشق‌آباد فروختند و «هزار نفر رعیت قوچانی از ظلم به خاک روس فرار کرده‌اند.»

از ملک‌الشعرا بهار هم چندین بیت درباره این ماجرا مانند این نمونه موجود است: «اهل خراسان و جزو خراسان دانند/ جمله که چون است حال مردم قوچان.»

با وجود این، در سراسر این ماجرا فقط ردپای آصف‌الدوله نیست و دست و دامن سالارمفخم، حاکم وقت بجنورد، هم همان قدر آلوده است.

روی هم‌رفته، احمد کسروی در تاریخ مشروطه‌اش نوشته است: «بیدادهای او [آصف‌الدوله] در خراسان یکی از انگیزه‌های جنبش مشروطه شمرده می‌شد» و سید حسن تقی‌زاده، سیاست‌مدار و از رهبران مشروطه، هم در این باره نوشته است: «تعذیایات آصف‌الدوله حاکم خراسان [...] مردم را به مبارزه و ضدیت با استبداد تحریک کرد و سبب انفجار انقلاب گردید.» حکایت دختران قوچان در کتابی به همین نام و همچنین در کتاب «چرا شد محو از یاد تو نامم؟» هر دو از افسانه نجم‌آبادی، پژوهشگر تاریخ و از خاندان شیخ‌هادی نجم‌آبادی (از پیش‌گامان مشروطه)، با جزئیات شرح داده‌شده است.

- عودشود سبب خیر...

آصف‌الدوله به جز این همه ظلم و ستم در خراسان، از مخالفان تأسیس دارالشوری هم بود و همه تلاشی را کرد که چنین انجمنی در مشهد پا نگذرد.

البته در همان روزهای ابتدایی با گرفتن مجلس مشروطه، او تلگرافی به تهران می‌زند و ماجرا را تکذیب می‌کند و چند دلیل می‌آورد که بیشتر به بهانه می‌ماند. روی هم‌رفته کاری که آصف‌الدوله در خراسان کرد، نه تنها آتش مشروطه را شعله‌ور کرد، بلکه زمینه‌ساز تأسیس عدلیه شد.

او همچنین سبب‌ساز یک دگربری دامنه‌دار بین دولت قاجار و مجلس تازه‌تأسیس شد. کار حتی به جایی رسید که برای نخستین بار در ایران، مجلس به یک وزیر رأی عدم اعتماد داد و کابینه وزیرافخم، وزیر داخله، اردیبهشت ۱۲۸۶ سقوط کرد. باز هم این تنها فایده کج‌روی آصف‌الدوله در خراسان نبود؛ مجلس در اقدامی ابتکاری، در دادگستری تازه‌تأسیس، کمیته تحقیقی برای بررسی اقدامات آصف‌الدوله در قوچان، تشکیل داد.

در نتیجه این اقدامات، آصف‌الدوله و سالارمفخم به تهران فراخوانده و محاکمه شدند که این محاکمه هم در نظام جدید، اولین بود. باین تفصیل، چند سال بعد، آصف‌الدوله در میان شگفتی به عنوان وزیر به مجلس معرفی شد.

کسروی در این باره آورده است: «چنین کسی اکنون به عنوان یک وزیر به مجلس شناسانده می‌شد. از این شگفت‌تر آنکه نمایندگان هیچ یک زان به ایراد پا نگذردند.» حتی روزنامه‌هایی که تا پیش از این آصف‌الدوله را وطن‌فروش می‌نامیدند هم به جز روزنامه آدمیت، چیزی ننوشتند. او یک بار دیگر هم وزیر داخله شد. تا اینکه مجلس به توپ بسته و او استاندار فارس شد.

چهارشنبه‌های مظلّا

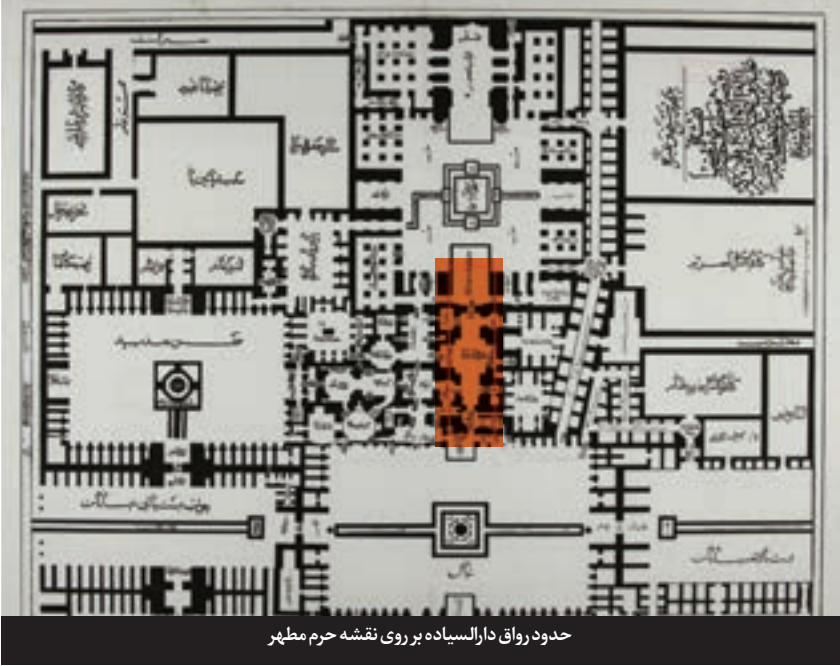
اعتمادالسلطنه در «مطلع‌الشمس» چنین اعتقادی دارد و دارالسیاده را حاصل فعالیت‌های عمرانی عصر گوهرشاد می‌داند. گروهی از مورخان معتقدند که سنگ بنای دارالسیاده در حرم رضوی، هم‌زمان با دوره غازان خان گذاشته شد. این قول، البته مستند نیست و به‌دلیل برخی شواهد تاریخی نمی‌توانیم به آن اعتماد کنیم. نخست آنکه خراسان به دلیل هجومه‌های مغولان «الوس جغتایی» که رقیب ایلخانان بودند و خراسان و بلکه همه ایران را ملک و حق خود می‌دانستند، همواره ناام بود و به‌ویژه پس از پذیرش اسلام از سوی غازان خان، آن‌ها به این خطه هجوم آوردند و برخی نقاط مانند مشهد را به باد غارت گرفتند. از سوی دیگر غازان در دوران نسبتاً کوتاه حکومتش، پیوسته با غرب نیز در کشمکش بود و بقای حکومت ممالیک را در مصر بر نمی‌تایید. مصری‌ها از زمان جنگیز در برابر مغولان مقاومت کرده بودند و غازان هم نتوانست بر آن‌ها غلبه کند. به همین دلیل، امکان آنکه غازان بتواند بر خراسان استیلای مداوم یابد و در پی آن، دست به ساخت وساز، آن هم بناکردن دارالسیاده بزند، چندان محتمل نیست. اما قضیه در مورد الجایتو فرق می‌کند. او که برادر غازان خان بود و پس از وی به ایلخانی رسید، مدت‌ها در خراسان حکومت داشت و چندی بعد از آغاز سلطنت، به مذهب شیعه گروید و نام ائمه^ع را بر سکه‌هایش نقش زد. در دوران او از هجوم الوس جغتایی به خراسان کاسته شد و این فرصت به وجود آمد که فعالیت‌های عمرانی از سرگرفته شود، بنابراین، احتمال آنکه سنگ بنای دارالسیاده در دوره الجایتو گذاشته شده باشد، بیشتر است؛ هر چند که برای این منظور، مدرک و دلیل درخورانکایی نداریم و صرفاً به شواهد جانبی و عقل تاریخی تکیه می‌کنیم.

- در توپ‌و تاب ترمیم و بازسازی

با وجود تردید در مبدأ تاریخ شکل‌گیری دارالسیاده، می‌توان در این امر تردید نکرد که بنای آن را در زمان ساخت مسجد گوهرشاد، یعنی حدود سال ۸۲۰

تصویری از رواق دارالسیاده این روزها

حدود رواق دارالسیاده بر روی نقشه حرم مطهر

صدای مردم بی صدا بود

یادی از فضل... آل داود، ملقب به بدایع‌نگار آستان قدس رضوی، شاعر مشهدی و مدیر نخستین مجله دینی مشهد

مریم شیعه‌ا توسعه ناپایدار و نامتوازن در کشورهای درحال توسعه، معلول علت‌های مختلفی است که مهم‌ترین‌شان چشم‌پوشی از اولویت‌ها و نیازهای آن کشور است. تقلید کورکورانه از الگوی توسعه غربی و دست‌وپا زدن برای شبیه شدن به آن‌ها، جلو دیدن واقعیت‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هراقليم را می‌گیرد و نتیجه‌اش توهم توسعه یافتگی است. فضل... این مسئله را می‌داند. زمانی‌که سیاست‌داران کشور، شیفته و دلباخته سبک زندگی غربی‌اند و تلاش می‌کنند توسعه را با تحمیل و تظاهر به ایران بیاورند، فضل... دراین باره هشدار می‌دهد. از مدت‌ها قبل، نامه‌های سرگشاده به تجددخواهان تندرو می‌نویسد. اهل تأمل است. پدرش، ملاباشی هم عالم بزرگی است. ملا داود خراسانی، بخش عمده تربیت فضل... را خودش عهده‌دار می‌شود. فقه، اصول، ادبیات عرب، ادبیات فارسی و ریاضی را خود پدر برای فضل... مشق می‌کند. هم‌زمان که در مدرسه‌های سلیمانیه و پیرزاد درس می‌خواند، پیش پدر علوم و ادبیات دیگر را هم فرامی‌گیرد و بعد با ذوقی که دارد، آموختن خط را شروع می‌کند. راه قلم، همین‌جا به زندگی‌اش باز می‌شود. وقتی که آن را توی دست می‌گیرد و می‌نویسد و می‌نویسد و خستگی نمی‌شناسد، با قلم خومی‌گیرد و قلم به بخش جدایی‌ناپذیر از زندگی‌اش بدل می‌شود. در اوج جوانی به جایگاهی می‌رسد که آدم‌های زیادی آرزویش را دارند. به استخدام آستان‌قدس رضوی درمی‌آید و بعد از آن، به‌واسطه پایگاه اجتماعی‌اش مورد توجه و احترام دیگران واقع می‌شود. این شغل، آورده‌های زیادی برای فضل... دارد اما کافی نیست. او نمی‌خواهد در چهاردیواری یک اتاق گرفتار شود. دلش می‌خواهد بیرون از این چهاردیواری و درمیان مردم باشد.

تأسیس اولین نشریه دینی مشهد

سال‌ها بعد که حکومت مشغول تقلید کور از غرب است، فضل... درباره وحدت کشورهای منطقه می‌گوید. می‌گوید نباید توسعه را فقط و فقط در غرب پیدا کرد.

باید به دنبال توسعه‌ای از جنس همین خاک بود تا به واقعیت نزدیک‌تر باشد. در سال‌هایی که شعر می‌گوید و می‌نویسد و به عنوان اندیشمندی دانا معرفی می‌شود، به القب «خادم وحدت» می‌دهند. کسی که برای دورهم جمع کردن کشورهای اسلامی تلاش می‌کند و در سال ۱۳۹۸ نشریه «الکمال» را منتشر می‌کند. می‌خواهد به زبانی ساده و صریح، ایده‌هایش را با مردم کوچه و خیابان هم درمیان بگذارد. قلمش درست مثل زبانش نرم است. از طرفی دلیستگی عجیبی به شعر و نثر فارسی دارد که ترکیب آن با ذهن جویا و

نمایی از جلد نشریه «الکمال» که توسط فضل... آل داود منتشر می‌شد

روادار و نیک‌اخلاق میرزا فضل... آل داود را با نام «بدایع‌نگار» می‌شناسند. لقبی که به خاطر ذوق ادبی‌اش، به او داده شد. لقبی که بیانگر نگاه نو و بدیع او به تلفیق سنت و تجدد بود. نگاه متفاوتش به همبستگی. این لقب عجیب برانده‌اش بود. وقتی که حکومت تلاش می‌کرد تا ارزش‌های دینی را به کنج انزوا و فراموشی بکشاند، بدایع‌نگار به دنبال تلفیق نظام آموزشی نوین با ارزش‌های دینی بود. توزیع نشریه الکمال، چندسال بعد متوقف شد، اما آثار آن برای مشهدگسترده و ماندگار بود. چون دانش پژوهان را دورهم جمع و باب‌گفت‌وگویی جدید را میان اصحاب دین و اصحاب قلم باز کرد. او را با اخلاق نیک و منش ملایم توصیف می‌کنند. کسی که رواداری فرهنگی‌اش موجب محبوبتش بود. رسانه برای او سلاح نبود. به دنبال توهین و تمسخر جریان‌های موازی نبود. دلش می‌خواست در ارتقای عمومی‌کشور سهمی داشته باشد و در فضای خفقان‌آور و سکوت آن سال‌ها، به مردم بی‌صدا، صدا بدهد. تألیف‌های بسیاری از خود به جا گذاشت. «مطلع الشمس» مجموعه‌ای از پرسش‌ها و پاسخ‌های جغرافیایی دانش‌آموزان است و «منتظم احمدی» در باب تاریخ. در کتاب «بدایع‌الاشعار» به قوای کنجوی می‌پردازد و «همایون نامه»، «بیان‌المعانی»، «تاریخ‌نامه ادبی»، «وده‌ها تألیف و ترجمه دیگر ادراکار نامه دارد. او سرانجام در سال ۱۳۰۴ از دنیا رفت و در دارالضیافه حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شد.

از تربت تو خاک خراسان حیات یافت

صائب تبریزی

مزار شهید رئیسی کجاست؟

جدیدا روی یک پنجره خوانده‌ام و هنوز در خاطرم مانده است: «می‌روم دل‌تنگ اما دل خوشم آقای من، هر زمان و هر کجا باشم تو همراه منی» اما طی یک سال گذشته در رواق حاتم خانی و در چند قدمی ضریح مطهر از سمت پایین پای حضرت در بخش خواهران دو شمع‌دان و یک تابلو و یک قرآن است که خیلی نگاهش

روزنامه‌نگار و نویسنده سحر نوری

می‌زنم. جدیدا هم صفحه‌هایی در اینستاگرام پیدا کرده‌ام که تاریخ و هویت حرم را بازگو می‌کنند. خواستم بگویم کل اطلاعاتم از بارگاه آقاچان همین قدر است! اما برخی سنگ‌ها بوی مصاحبه دارد، آدم را در آن لحظه یاد همسر و خانواده‌اش، یاد همان خیابان‌های آشنایی که در آن رفت‌وآمد دارد می‌اندازد. مثل شعری که

چند سال پیش در آخر مصاحبه یکی از خدام قدیمی حرم بود که گفت: در ایوان طلا برای پدرم فاتحه‌ای بخوانید. شاید از آن موقع بود که چشمم خیلی درویر درو دیوارها و گوشه‌های حرم می‌چرخد و اسامی کسانی که نامشان در جوار امام رضا(ع) حک شده را دنبال می‌کنم. مثلاً آن وسط‌های رواق نیمه خاتون، اسامی برخی شهدا آدم را می‌برد به دهه ۶۰. از شما پنهان نباشد من برخی افراد حتی علمای بزرگ حرم را نمی‌شناسم. برای همین زود تا نامشان را می‌بینم گوشه‌ام را باز می‌کنم و جست‌وجو

قاب طلا

او حال خوبش را قاب گرفته بود

عاشق و نویسنده سید سلطان‌الدین

قفل قدیمی و زنگ زده حجره، آن قدر بسته مانده بود و باز نشده بود که حالا هم دل به کلید نمی‌داد. پیرمرد زیر لب لاله‌الا... گفت و دوباره کلید را توی قفل چرخاند. آن روزهایی یادش آمد که صبح علی‌الطالع، زودتر از همه‌ای اهالی بازار به حجره‌اش می‌رسید. بسم!...

می‌گفت و همین کلید را با یک نیم چرخش توی قفل برنجی می‌چرخاند و در حجره را باز می‌کرد. همان اول صبحی سماور روسی زغالی‌اش را روشن می‌کرد و چندتکه زغال را برای دود کردن اسپند توی منفلی کو چک می‌گذاشت. عطر اسپند که بلند می‌شد زیر لب صلوات می‌فرستاد و بر چشم بدلعت می‌کرد. آن سال‌ها حجره پیرمرد وسط بازار بود و بروبیایی داشت. پیرمرد آن سال‌ها، پیرمرد نبود، جوانی خوش قد و بالا بود و بروبازویی داشت. به رسم آن

حجره هم از در خارج شده بود و به پایان رسیده بود.

صدای باز شدن قفل، پیرمرد را از فکر و خیال‌هایش بیرون کشید. بالاخره باز شد. الحمدا... گفت و قفل را از جایش درآورد و بلند شد. در چوبی حجره سروصدایی کرد و با فشار دست پیرمرد، باز شد. امروز برای آخرین بار آمده بود تا کنجی را که در حجره جا مانده و دلش برای آن تنگ شده بود از اینجا بردارد. قابی که آن سال‌ها روی دیوار بود و بین همه ساعت‌های دیواری، زمان را بهتر به او نشان می‌داد. قابی که هر روز بعد از باز کردن در حجره و دود کردن اسپند به آن نگاه می‌کرد و زیر لب، صلوات می‌فرستاد. قابی که حال خوبش، برای همیشه درون آن جا خوش کرده بود و ماندگار شده بود. قابی که نمی‌گذاشت یادش برود حواسش به همه خوبی‌ها باشد. نزدیک ظهر که پیرمرد از حجره‌اش دور می‌شد و به خانه برمی‌گشت، قابی را به سینه‌اش می‌فشرد و اشک در چشم‌هایش غوطه‌ور بود. روی دیوار غبار گرفته حجره، کنار وساعت‌هایشان را گرفته و رفته بودند نقشی سفید به اندازه یک قاب، جا مانده بود.

عکس ناصر مصطفی

روزنامه فرهنگی- اجتماعی- اطلاع‌رسانی صاحب امتیاز: شهرداری مشهد مدیرمسئول: سید میثم موسوی‌مهر سردبیر: سید سجاد طلوع‌هاشمی

سپال شانزدهم ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ ۱۳ دی‌التمه ۴۴۵ شماره ۴۴۵

شنبه

Mashhadchehreh.ir Photosahr.ir

نشانی: خیابان کوهسنگی ابتدای کوهسنگی ۱۵ دفتر مرکزی: ۰۵۱-۳۷۲ ۸۸۸۸ ۱-۵ تماس: ۰۵۱-۳۸۴۹۰۳۸۴ روابط عمومی: ۰۵۱-۳۸۴۸۳۷۵۲ شماره پیامک: ۳۰۰۰۷۲۸۹

سایت شهرآرآر نیوز را با اسکن این کد دنبال کنید

میتوانید نامۀ اخلاق حرفه‌ای

دمای هوای مشهد

۲۴٪ رطوبت هوا

۳۸٪ دما

۲۱٪ دما

۲۶٪ دما

۳۶٪ دما

۲۴٪ دما

۱۰:۲۸:۱۱ نیمه شب شرعی ۲۲:۳۷:۱۶

۱۸:۳۵:۴۶ اذان صبح فردا ۰۲:۳۷:۴۸

۱۸:۵۶:۲۰ طلوع آفتاب فردا ۰۴:۱۹:۵۶

اوقات شرعی مشهد

امام رضا(ع)

هرکس نتواند ما را زیارت کند، پس دوستان و پیروان شایسته ما را زیارت کنند، تا پاداش زیارت ما برایش نوشته شود.

مسند الامام الرضا(ع)، جلد ۲، صفحه ۲۵۴

صحن و سرا

تو را همه دوست دارند

زردکانلو | اینکه ملی پوشان کشورمان به زیارت بیایند و برای کامیابی از امام رئوف مدد بخواهند، اتفاق تازه‌ای نیست. تازگی‌اش برای آن‌هایی است که زیارت اولی‌اند، مثل روبرتو پیاتزا سرمربی تیم ملی و الیبال کشورمان که به صف ایستاد و ضریح را بوسید و بعد با حیرت و شوق زل زد به شکوه و جلال حرم و پایه‌های ملی پوشان در جای خانه حرم خادمی هم کرد. امام رضا(ع) را همه دوست دارند، وقتی می‌گویم همه، یعنی همه آدم‌ها از همه نژادها، از همه زبان‌ها و از همه ادیان‌ها.

همسایه هم‌زبان

صلاح ما را تو می‌دانی

کجا آمده‌اند و از امام چه می‌خواهند؟ در سرم برایشان داستانی سرهم می‌کنم و دنبال پایان خوششان هستم کنار امام. همین‌طور که به زائران نگاه می‌کردم یادم افتاد چقدر در خانه کار دارم و چقدر کم است. گفتم: آقاچان هنوز خیلی کار دارم کاش بچه یک هفته دیرتر دنیا بیاید. بعد خیلی زود به خودم نهیب زدم و گفتم: هرطور صلاح می‌دانید هروقت شما بخواهید خوب است. باخوارم از حرم خارج شدیم و داشتیم از هم جدا می‌شدیم که گفتم: فردا باید برای فلان کار بیایی همین محدوده، بباشم برویم خانه ما و من هم می‌گویم همسرم در محل کارش بماند! بی‌تعطل پذیرفت! تعجب کرده بودم از اینکه این قدر راحت برای اولین بار قبول کرد بیاید شب پیشم بماند، به خانه رفتیم و همان‌طور که شام را آماده می‌کردم حرف می‌زدیم و بعد از خوردن شام فهمیدم وقت تولد دخترکم است. نگران بودم. حالم پریشان شده بود. اضطراب داشتم. من از خواهرم بیشتر و خواهرم از من بیشتر. رفتم روبه‌روی آینه ایستادم و گفتم محکم باش! اول و آخرش این روز اتفاق می‌افتد. تمرکز کن و کارهایت را انجام بده. توبه امام رضا(ع) سپرده‌ای. با همسرم تماس گرفتم و به خانه آمد خودمان را آماده کردیم و راهی بیمارستان شدیم. ساعات سخت‌وشیرینی بود. اما وقتی دخترکم را در آغوش گرفتم فقط به این فکر می‌کردم که چقدر خوب شد به امام گفتم هرطور صلاح می‌دانید.

ناتقچه جعفری نویسنده و شاعر افغانستانی

روزهای آخر بارداری را سپری می‌کردم و چهارشنبه بود. دلم می‌خواست بعد از جلسه شعر به زیارت امام بروم. اما چون مهمان داشتم باید به سرعت به خانه برمی‌گشتم. مهمان داری با آن شرایط سخت بود، اما مهمان عزیز آن قدر خسته شده بودم که تا صبح خوابم نبود. اصلاً روزهای آخر انتظار برای مادر شدن در عین شیرینی سخت‌تر از آن است که خواب به چشم‌مادر بیاید. دو سه ساعتی را خوابیدم و در عین خستگی به کارهای منزل رسیدگی می‌کردم که خواهرم تماس گرفت و گفت: من نزدیک هستم. حاضر شو بریم حرم! برق از سرم پرید، حرم؟ گفت: بیست و سوم ذی‌القعده است روز شهادت و زیارتی امام رضا(ع). با وجود خستگی توان خروج از منزل را نداشتم، امتناع کردم از همراهی، اما آن قدر اصرار کرد که حریفش نشدم. از خانه ما تا حرم پنج ایستگاه اتوبوس فاصله است و البته خیلی هم نزدیک نیست تا دو ایستگاه مانده به حرم پیاده‌راهی شدیم و وقتی دیگر توان نداشتم به ایستگاه اتوبوس رفتیم و خودمان را رساندیم به آغوش امام هشتم. گفتم، شنیدم، درد دل کردم. و امام عجیب شونده هستند. وارد رواق دارالحجّه شدیم و چند ساعتی را مهمان نگاه گرم امام رئوف بودیم. گاهی با خواهرم گفت‌وگو می‌کردیم، گاهی با امام خلوت می‌کردیم. یکی از کارهایی که در حرم انجام می‌دهم نگاه کردن به زائران امام است. به این فکر می‌کنم از